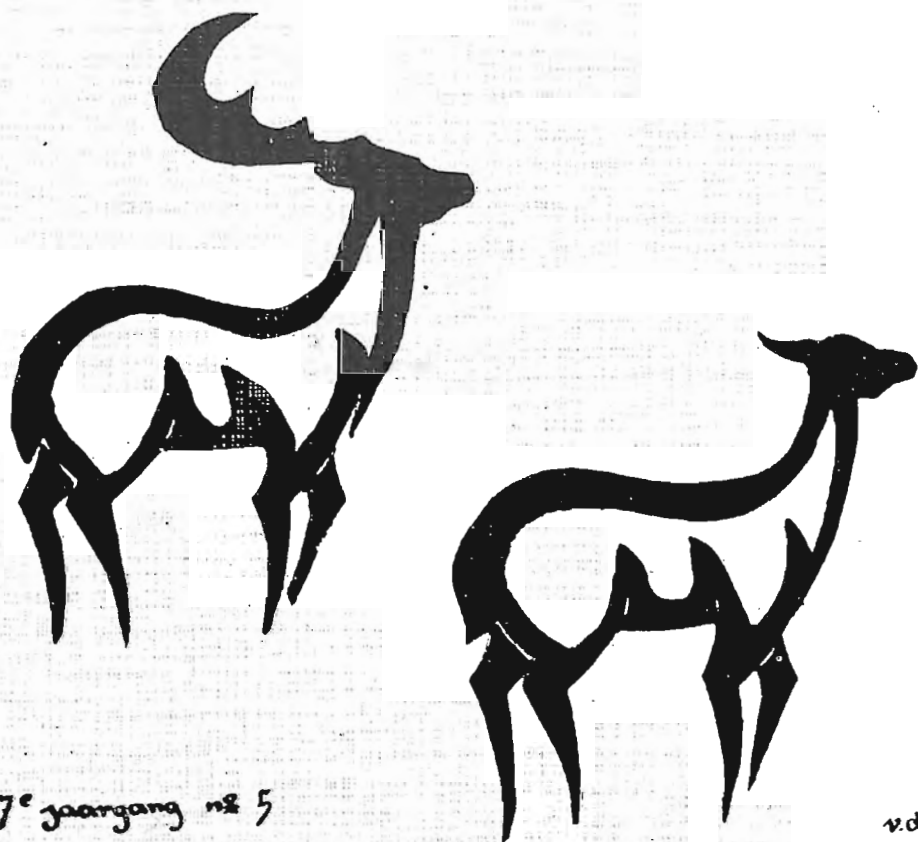

Bolwerk

7^e jaargang nr 5

vdE.

OBRECHT

**DE WEG NAAR HET
GOEDE BOEK!..**

Alle goede boeken vindt U bij ons in voorraad.
Loopt U zo nu en dan eens binnen.

BOEKHANDEL   O B R E C H T
A.J.M. v.d. WAART

Willemsparkweg 74
telefoon: 79.02.33 · Amsterdam · Zuid

I
N
S
T
I
T
U
T

ANNO
1913

C H O E V E R S

Beroepsopleidingen:

SECRETARESSE, ASS.-SECRETARESSE, RECEPTIONISTE,
STENOTYPIST(E)

Diverse cursussen:

MODERNE TALEN (BEGINNERS, GEVORDERDEN;
HANDELSCORRESPONDENTIE, CONVERSATIE)
STENO, TYPEN, BOEKHOUDEN, M.B.A., MIDDENSTAND, ETC.

Vraagt prospectus - Adviezen zonder verplichting

VAN BAERLESTRAAT 11-13
TELEFOON 72 31 28 - 72 71 56 - AMSTERDAM-Z.

SPORTING GOODS CY N.V.

DIR. H. EILERS

**48, CORN. SCHUYTSTRAAT
AMSTERDAM**

De leverancier van het
PIUS X schooltenue !!

TELEFOON 79 67 57

Bolwerk

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE LEERLINGENVERENIGING PIUS X

hoofdredakteur:

Pieter Monsma

redactie:

Anneke Schouten
Ciel Hattinga
Verschure
Tonny Huisman
Louke Woltring

illustratie:

Silvia Kudding
Roy Ferouge
Rudy v.d. Eerden

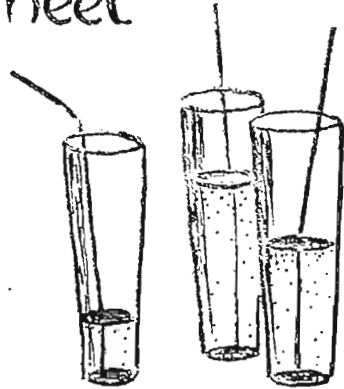
mentor:

Dr. J. van Loenen

INHOUD .

Redactioneel
Sportdag '64
'n Vreemde romance
Skiën
Mistroos
Held/Lente/9.15
Bolwerk: Contactorgaan
en klankbord van onze
school
Achtergrond
Twee katteogen in het
donker
Indonesië & Nederland
Wat (is) een schoolblad?
Samen
Zaalhandbal-Kersttoernooi
Drie duiven
Zwak eerbetoon aan
Kennedy
Elf individualisten
Paardensport
Cornelia
Kroniek

Redactioneel

februari 1965

Ook in dit nieuwe jaar zullen wij trachten U te verlichten door U zoveel mogelijk BOLWERKEN in handen te spelen.

Nu Harry Broekman zich volledig aan de redactie onttrokken heeft, is een woord van dank wel op zijn plaats.

Aan hem hebben we het te danken, dat BOLWERK 'n echte burcht, een echt bolwerk is geworden in het land van schoolbladen.

Ook Karin Brian moest de redactie wegens studieredenen verlaten; ook haar en haar boekbesprekingen en artikelen over het toneel, ballet en schrijvers, zullen we missen. Haar plaats wordt ingenomen door Lauke Woltring, welke naam U dan ook in de redactie tegen kunt komen.

In het juninummer van vorig jaar werd gevraagd, of men iets wilde schrijven over wat men van de leerlingenvereniging, Stoa en Bolwerk dacht.

Onlangs mocht de redactie een bijzondere vorm van kritiek op Bolwerk ontvangen, die we dan ook, van commentaar voorzien, in dit nummer hebben geplaatst, in de hoop, dat velen zullen volgen

Red. -

SPORTDAG '64

Daar was hij dan weer, de lang verwachte sportdag. Er was reeds lang naar deze dag uitgezien.

Het begon 's morgens om half negen met een partij trefbal tussen de jongens van de eerste klassen. In de gymzaal was het lekker warm en gezellig, vooral door de vele meisjes die de jongens uit hun klas kwamen aanmoedigen.

Het waren aardige wedstrijden om naar te kijken, maar met de spelregels namen sommige jongens het niet zo nauw.

Aangezien de geluidsbarrière enkele malen door het publiek bijna werd doorbroken, was het voor de scheidsrechters soms een hele kunst om daar met hun fluitsignalen bovenuit te komen.

Opvallend was, dat de wedstrijden voor de meisjes in een veel rustiger sfeer plaats vonden. Door de kou was er voor de handbalwedstrijden op de cour niet zo veel publieke belangstelling.

De derde klassers kregen bij hun handbalwedstrijd enkele dubieuze beslissingen te verwerken maar, sportief als ze zijn, kwamen ze al gauw over deze teleurstelling heen.

Tenslotte kwam het hoogtepunt van de dag: de volleybalwedstrijd tussen de leraren en de leerlingen. Hoewel de leerlingen hebben verloren, stonden zij goed hun mannetje.

Door het moedige spel van de leerlingen en de bekwame leiding van de heer Verwey werd deze wedstrijd een groot genoegen voor de beide partijen en voor het publiek. Bij de leraren verschenen vele prachtige smashes, die voor een groot deel bij de leerlingen goed werden opgevangen.

Na de volleybalwedstrijd naderde het einde. Eerst werden nog alle uitslagen bekend gemaakt. En toen was het helemaal afgelopen. Het was het einde van een heel fijne dag, zowel voor spelers als voor publiek. Dit bleek de volgende dag uit de vele schorre stemmen en stijve spieren.

Een woord van dank is hier op zijn plaats aan allen die deze dag mogelijk hebben gemaakt en er hun vrije tijd voor hebben beschikbaar gesteld.

Een vreemde Romance

Een van de merkwaardigste verhoudingen uit de muziekgeschiedenis is wel die tussen Peter Iljitsch Tsjaikowski en Nadesjda Filaretowna von Meck Frolowski. Deze laatste was de weduwe van de ingenieur Carl von Meck, die haar benevens elf kinderen een miljoenenvermogen naliet. Na de dood van haar man had Nadesjda von Meck zich uit het mondaine leven teruggetrokken en liet bijna niemand anders bij zich toe dan Nicolaus Rubinstein, de toenmalige directeur van het Conservatorium in Moskou. De 46-jarige vrouw was ondanks haar drukke dagelijkse bezigheden een hartstochtelijk liefhebster van de muziek en musiceerde thuis vaak. Zodoende kwam ze in contact met de muziek van Tsjaikowski, welke zo'n indruk op haar maakte, dat ze een welhaast ziekelijke verering voor de componist kreeg. In 1876 droeg ze hem via enkele zijner leerlingen op enkele composities voor piano en viool te schrijven, waarvoor ze een zeer hoog honorarium betaalde.

En hier begint nu de later zo veel betekende briefwisseling tussen Tsjaikowski en mevrouw von Meck, welke 14 jaar heeft geduurd. Nadesjda wenste geen persoonlijke kennismaking, daar ze bang was door de persoon van Tsjaikowski zelf ontgoocheld te worden, zoals ze zelf ook aan hem schrijft: "Er is een tijd geweest, dat ik U persoonlijk wilde leren kennen. Maar hoe meer ik uw betovering onderga, des te meer vrees ik deze persoonlijke kennismaking. Ik geef er de voorkeur aan uit de verte aan U te denken, U te horen spreken in uw muziek . . ."

De correspondentie, die begonnen was met 'Hooggeachte Heer' en 'Hooggeachte Mevrouw' en die langzamerhand overging tot aanspraken als 'Mijn onvergetelijke vriend' en 'Dierbare vriendin', is voor de kennis van Tsjaikowski en zijn denkbeelden over kunst en kunstenaars, trouwens niet minder tot inzicht in zijn levensbeschouwing, zeer belangrijk, totdat zij in 1890 vrij abrupt eindigde.

Toen deze correspondentie een aanvang nam, was Tsjaikowski een onbemiddeld man, leraar piano en compositie aan het conservatorium van Moskou. Nadesjda kwam feitelijk als geroepen. Na korte tijd ontving hij van haar een jaargeld van 6000 roebel. Nu was hij in staat zich geheel aan het componeren te wijden en zijn baan aan het conservatorium op te geven.

Hij begint aan zijn 4e symfonie, die hij aan haar wil opdragen, zonder dat iemand dit behoeft te weten. Hij zou erbij vermelden "A mon meilleur ami" en verder wordt er in de briefwisseling gesproken over "onze symfonie".

De verhouding die nu ontstaan was, was er geen met de gedachte van een huwelijk in het vooruitzicht, het was een ruimere vriendschap, die dit laatste geheel uitsloot. Tsjaikowski was er zelf ook de man niet naar plomp in het huwelijksbootje te stappen, doch op een keer schrijft hij aan Nadesjda: "Zie hier de geschiedenis van wat ik de laatste tijd heb beleefd. Vóór alles moet ik U dadelijk zeggen, dat ik mij einde mei heb verloofd. Kort daarvoor kreeg ik een brief van een meisje; dat ik allang kende. Uit deze brief werd het mij duidelijk, dat ze mij reeds lang met haar liefde vereerde . . . Het einde was, dat ik het verzoek van het meisje, haar te bezoeken, inwilligde . . . Ik verklaarde haar bij onze samenkomst, dat ik naast sympathie en dankbaarheid voor haar liefde, geen ander gevoel voor haar had. Men kan zijn lot niet ontlopen; mijn ontmoeting met dat meisje heeft iets fataals . . ."

Nadesjda reageerde hierop als een goed vriend, wenste hem van harte geluk, en voegde hieraan toe: "Ik verheug mij bijzonder over uw gouden hart, uw fijngevoeligheid. U maakt andere mensen gelukkig, dus zult U zelf eveneens gelukkig worden. Ik vind geen woorden om U te zeggen hoe dankbaar ik U ben voor uw vriendschap, die mij even dierbaar is als het geluk."

Op 18 juli 1877 trad P.I. Tsjaikowski in de kerk van St. George te Moskou in het huwelijk met de 28-jarige Antonina Milioekowa, een huwelijk zonder ware liefde. En hoe fijngevoelig Tsjaikowski ook was, na twee weken was hij totaal overspannen en stond hij aan de rand van een psychische instorting.

Hij schrijft aan Nadesjda: "Nauwelijks was het kerkelijk huwelijk gesloten en was ik met mijn vrouw alleen, wetend nu onafscheidelijk met haar verbonden te zijn, of ik realiseerde mij plotseling, dat ik niet alleen geen vriendschap meer voor haar gevoelde, maar dat ik haar in de letterlijkste zin haatte . . ."

Nadesjda stuurt hem 1000 roebel om ergens buiten tot rust te komen en hij vertrekt naar het landgoed van zijn zwager Davidov in Kamenka. Daar begint hij aan de instrumentatie van de symfonie.

In oktober volgt het echtscheidingsproces, en daarmee het einde van dit drama.

De correspondentie heeft onder dit alles niet geleden en blijft allerlei onderwerpen behandelen, zoals religie, muziek en reizen. Zo schrijft Tsjaikowski in zijn brief van 24 december 1877: De jongste Petersburgse componisten zijn zeer talentrijk, doch lijden allen aan hoogmoedswaan, met uitzondering van Rimsky Korsakof. Moussorgsky, zegt Tsjaikowski, koketteert met zijn onwetendheid, paradeert daarmee en is overtuigd van de onfeilbaarheid van zijn genie.

Nadesjda nodigde Tsjaikowski ook vaak uit op haar landgoederen en andere bezittingen, als . . . zijzelf niet aanwezig was, zoals ze op 22 augustus 1878 haar huis ter beschikking stelt: "met alle 52 kamers, vleugels, orgels, schilderijen, enz. In één woord: wilt ge mijn lieve, dierbare gast zijn (zoals in Brailov), zolang ik uit Moskou vertrokken ben?"

Een interessant feit is, dat Nadesjda von Meck aan het Conservatorium in Parijs een tijdelijke huispianist en muzikale begeleider op reizen had gevraagd. En nu zien we de jonge Claude Debussy in het verre Rusland als huispianist van Nadesjda von Meck. Zij schrijft over hem: "Hij zegt, dat hij 20 is, maar hij ziet er uit als 16 . . ." en als compliment: "Mijn pianist speelt alles in prima vista, zelfs jouw muziek." En dan komt plotseling op 4 oktober 1890 haar laatste brief aan Tsjaikowski. Hierin zegt ze, dat ze financieel geruineerd is en dat hij zijn belangstelling voor haar wel zou verliezen, nu ze hem zijn jaargeld niet meer kan uitbetalen. "Vergeet mij niet, blijf nu en dan aan mij denken . . ."

Tsjaikowski schreef direkt een hartelijke brief terug, maar noch op deze, noch op zijn volgende brieven is ooit een antwoord gekomen. Het was een gevoelige slag voor de componist, temeer toen hij later vernam, dat die 'verlozen' niet zo groot waren en mevrouw von Meck slechts een voorwendsel had gezocht om het staken van haar uitkeringen te rechtvaardigen. Wat er nu eigenlijk precies was voorgevallen, weet niemand met zekerheid. Wel staat vast, dat Nadesjda von Meck aan een geestesziekte leed, doch hiermee is niet alles verklaard. De fout kan ook grotendeels bij Tsjaikowski gelegen hebben. Het kwam eenvoudig niet in hem op, toen hij uit andere bronnen genoeg geld ontving, haar te schrijven het jaargeld te verminderen. Hij leende steeds grote bedragen zonder ze terug te betalen en het zou een klein voorbeeld van edelmoedigheid zijn geweest, haar na die financiële moeilijkheden geldelijke hulp aan te bieden, inplaats van het schrijven van een hartelijk briefje. Toch heeft hij er tot zijn dood toe onder geleden, terwijl ook mevrouw von Meck leed onder de ontgoocheling, die zijn handelwijze haar veroorzaakte. Haar beeld bleef hem bij tot zijn laatste levensuur, toen men hem hoorde steunen: Nadesjda! Nadesjda!"

Twee maanden na zijn dood stierf ook mevrouw von Meck. Tot een verzoening - waarop beiden hoopten - is het nooit gekomen. Ter verontschuldiging voor de onverdiende, harde behandeling van Peter Iljitsch, zegt zijn broer Modest dan ook, dat mevrouw von Meck lijdende was aan een zware zenuwziekte. Niet alleen Tsjaikowski behandelde ze op deze wijze, maar ook andere vrienden, die zij bezat. Het bericht van het overlijden van Peter Iljitsch Tsjaikowski vernam zij op haar sterfbed.

R. Merks

SKIËN

Een sport die in Nederland in de laatste jaren opgang maakt, is de wintersport en wel het skiën in het bijzonder.

De geschiedenis van het Skilapfen is kort en weinig sensationeel. Deze sport sproot niet uit verveling voort, of vermaak, maar uit pure noodzaak, de noodzaak om zich door de sneeuw te verplaatsen. Het skilopen was dus al vrij lang bekend.

Wat is skiën? Skiën is een sensatie. Vele mensen gaan na jaren twijfelen het eindelijk eens proberen en komen puur enthousiast terug. Vaak zeggen ze dan: "Daar laat ik m'n zomervakantie voor lopen."

De eerste dag is al mooi. Men komt aan in een betoverend landschap, huurt ski's, geeft zich op voor de skischool en gaat op weg naar de piste. Daar staat men dan voor het eerst op de latten. De lol kan beginnen.

Met veel vallen wordt je de manier van vooruitkomen en klimmen bijgebracht en ge mag zelfs al glijden.

Als dat gebeurt, ben je in je sas, je skiet. Je leert de juiste houding en bent al erg tevreden, alhoewel de leraar niet anders zegt dan "Das ist ja nichts."

Je keert 's avonds tevreden huiswaarts, maar schrikt, als je bemerkt geen pap meer te kunnen zeggen. Na een gezellige avond zoek je maar wat graag je bed op . . .

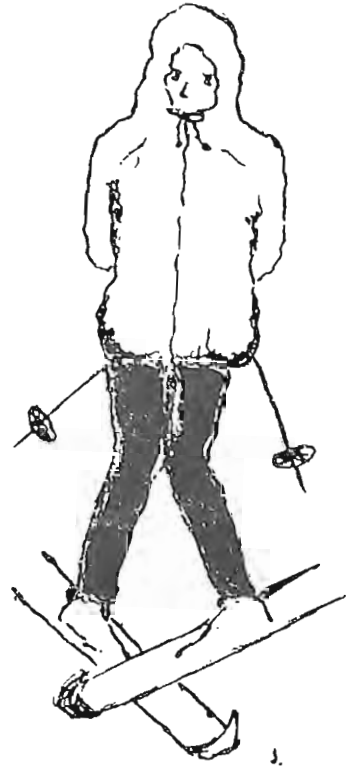
De volgende dag ben je weer van de partij en je voelt je volleerd skiër worden, als je een bocht om kunt stommelen. Haal U niets in uw hoofd. Een volleerd skiër kan wledelen in diepe sneeuw en daaraan ben je na ongeveer 6 jaar pas toe.

Later hoef je de hellingen niet meer te beklimmen, dan staan er skiliften tot je beschikking, maar dat kost wat!

Keer je huiswaarts en heb je het geluk gehad, het er zonder kneuzingen af te brengen, dan kijk je terug op een heerlijke, gezonde vakantie, die je niet had willen missen.

Voor de enthousiastelingen, die zich afvragen: "ja, maar ... hoe, en wat .... kost dat?" Een wintersportvakantie hoeft niet duur te zijn. De Nederlandse skivereniging verzorgt ideale reizen voor de jeugd tegen bijzonder lage kosten. Belangstellenden kunnen bij mij de nodige inlichtingen krijgen.

Ook zou het de moeite waard zijn, als de school zo'n reis in Paas- of Kerstvakantie zou kunnen organiseren . . .

Mistpoos

Geduid, op en neer, heen en weer, gevloekt, getrappeld om de kou uit mijn verregende voeten te verdrijven. Gestop, gelukkig; ingestapt en naar de zee.

De zee, die om me gevraagd, om me gesmeekt had, lag uitgestrekt tot in het on-eindige voor me. Hij moest de dwang hierheen bevredigen. Heel de dag, waarin de herfststorm de ochtenduren aaneengeregen had, had ik het gevoel dat ik iets verge-ten zou, dat ik ergens heen moest. Ik was zonder zoel het huis uitgegaan.

Plotseling wilde ik nog eenmaal de vreugde en het geluk, dat de afgelopen zomer bracht, in me herinneren en opsorpen, zodat ik me hiermee in de onheilspellend aankomende winter zou kunnen verwarmen.

"Een eland staat halsreikend voor een verlaten boom. De mosvlakte is bedekt met meters dikke sneeuw- en ijslagen. De schors zit te hoog. Het was zijn laatste red-middel."

Zo voel ik me in de winter, halsreikend starend naar de bevrijdende lente, die me uit deze depressie moet halen, die weer nieuwe levensvruchten in me moet plan-ten. En de lente zal de golven weer dwingen om in regelmaat op het strand te spoen-len.

De golven reflecteren niet meer het licht van de zon, die de zonnebrillen te voorschijn deed halen, het pigment verkleuren, de vreugde en de liefde bracht. De liefde in al zijn vormen . . . slechts de herinneringen bleven over.

Ze reflecteren nu niet meer, ze stormen als een repeterende breuk onophoudelijk op het strand, golf na golf, en brengen het schuim tot aan mijn voeten. Het schuim van woede uit de mond van de zee. Ziedend, omdat hij niet meer kan herwinnen wat hij vroeger overspoelde: het land. Toen vormde het land nog de bodem van de zee, maar door de eeu-ven werd hij overspoeld door zijn eigen ad-eren, en nu worden zijn verwoede pogingen gestuit door de duinen en dijken, gelegd, on-derhouden en verdedigd door de mensen. De lucht, die als de bijl van de beul dreig-ende boven me hangt, hoopt de wolken op tot voortdurend verkleurende massa's. Van zwart en grijs tot wit, nee grijswit, witzwart, zwartgrijs . . . ondefinieerbaar. Ze vormen het decor voor de krijsende meeuwen, die om voedsel schijnen te schreeuwen.

Ze zijn overal, de meeuwen, ze doorklieven de lucht met zulk een snelheid, dat het bijna hoorbaar is. In de verte cirkelen ze om het kielzog van een voorbijglij-dende vissersboot en vangen het brood, dat een klein meisje enkele meters verder opgooit, in een razende duikvlucht en vluchten ermee naar de duintoppen om het schrokkenend te verorberen.

Het meisje gaat weg, de rug naar me toe gekeerd. De zeewind speelt met haar haren, ze laat kleine voetsporen na in het door de wind, die het bruisende water in kleine spatten uiteen slaat, nat geworden zand. Afdrukken die weldra gelijk zul-len worden gemaakt met het overige egale strand, door de wind en de golven.

De twee afdrukken, die wij in de zomer hadden achtergelaten, zullen er ook wel niet meer zijn. Weggeveegd, gelijk gemaakt zoals alle sporen van ons zijn uitge-wist. Alleen een scheur in mijn hart wijst er op, dat ze er geweest is.

Het was nog niet zo lang geleden. Lente? Het was nog niet zo laat op de avond. De stad zwierf om me heen en ik zwierf erdoor. Net als vandaag, zonder 'oel en mer dat zelfde gevoel, alsof je lichaam je gedachten vooruit loopt en je jezelf voor je ziet lopen. Je krijgt dan een overtuigend medelijden met die eenzame figuur voor je. Het was een gewone winkelstraat, waar het reclamelicht de overige straatverlichting overbodig maakte, maar het was geen gewone avond: het licht reikte niet verder dan de dichtstbijzijnde stoepranden.

Een zware, dichte donkergrijze mist hing er, die het asfalt in tweeën wilde splitsen zodat de mensen er in weg zouden glijden. Zo indrukwekkend, dat ik me er al langzaam in voelde wegslijpen.

Men zag nog slechts de schaduwen van de voorbijvluchtende mensen; ik zag het lichaam van een van die schaduwen: een lichtpunt in de mist. Ik weet niet meer of zij mij aangesproken had, wat me van haar onwaarschijnlijk lijkt, of ik haar. Ik weet alleen nog dat het behaaglijk warm was, daar waar we naar binnen waren gegaan, warm door het open vuur, warm door het kaarslicht, de drank, warm door... haar.

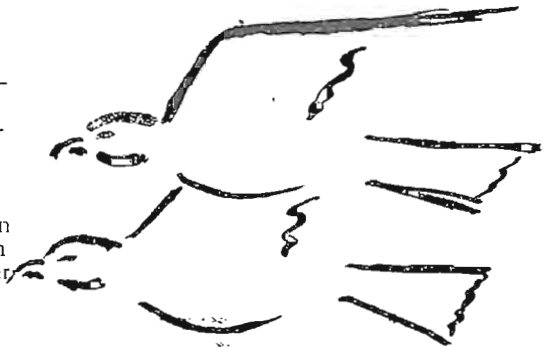
Eerst vond ik het nogal vreemd, belachelijk met een meisje, dat ik als het ware van de straat tussen de mist uit opgepikt had, ergens naar binnen te gaan. Later was ik blij dat ik het gedaan had: ze had iets in zich, even ondefinieerbaar als de kleur van de lucht, iets wat me aantrok. Zij bleek hetzelfde ongrijpbare gevoel te ondergaan als ik, het gevoel, zoals zij het zei, dat duizendmaal zo zwaar weegt als de eenzaamheid.

Het was zo goed begonnen, alsof we voor elkaar gegoten waren; ik betaalde de rekening, bracht haar naar huis alsof het een zuster van me was en ze gaf me haar telefoonnummer.

Nog nooit zijn er zo verrukkelijke maanden aan me voorbij getrokken, vlug als de hongerige meeuwen in de lucht, onttrokken aan het aardse leven en voortlevend in een paradijselijke droom. Er groeide langzamerhand iets in mij, tussen ons; beseften dit aan het gemis van dag tot dag als we elkander een week niet meer hadden gezien. Blijkbaar was ik een hartewens van haar. Haar eerste.

Op een avond kwam ze bij me en vertelde dat haar tweede hartewens in vervulling was gegaan: een kleine rol bij het mime-theater. Dol-enthousiast was ze, veel tijd had ze voor deze kunst opgeofferd, veel vrije tijd, waarvoor ze zelfs het uitgaan en feesten zich ontzegd had. De kroon op de onthouding. Ik was er ook gelukkig mee, ging naar alle repetities en woonde vanzelfsprekend de première bij.

Het was een droom in een droom, een heel andere wereld werd voor me opengeschoven. Een verrukkelijke droom zoals ik haar zag spelen, geweven in een zwarte maillot. Volgens mij het beste, in tegenstelling met de recensies van de inderhaast gekochte kranten van de volgende dag. Een wereld van voorstellingen. Gemis, als ze op reis was en in een andere stad optrad, en geruis als ik haar misre. Als ze een weekend vrij had kwam ze me opzoeken en konden we dan dagen en avonden achtereen praten. Ze was zeer onderhoudend en onderwezen. Allerlei onderwerpen discussieerden we over, vooral natuurlijk over de kunst en de strijd van het innerlijk.

van de mens met de wereld. Onze meningen stuiten menigmaal op elkaar, maar liepen nooit op woorden uit. Elk voerde zijn argumenten aan, verklaarde deze en probeerde de ander te overtuigen. Indien niet zo, bleven we bij onze eigen meningen en vertelden immer de waarheid.

En toch kwam er een keerpunt.

Ik maakte kennis met haar ouders, ietwat conservatieve mensen, die geen begrip schenen te hebben, dat jonge mensen ook genegenheid voor elkaar konden hebben. Het speet me voor haar, maar ik mocht ze niet zo erg. Ze waren niet erg gastvrij, wat ik thuis wel gewend was vroeger, en ik had altijd het gevoel of ik er niet bij hoorde, dat ik een voorwerp was dat zich toevallig in de huiskamer - want verder mocht ik niet komen - bevond en dat zij door er geen aandacht aan te schenken probeerden kwijt te raken. Dat is dan ook tenslotte gebeurd.

Veel, veel later kwam me eens ter ore, dat zij het wel goed met me gemeend hadden, maar eerst de kat uit de boom wilden kijken. Maar volgens mij was dat toch wel wat te laat; na anderhalve maand achterna lopen, opbellen en op het laatst bijna dagelijkse ontmoetingen, dit was toch wel een overtuigend bewijs van mijn serieusheid. Dit bracht dan op den duur onwillekeurig een verandering in mijn omgang met haar, een keerpunt.

De terugslag op haar kwam spoedig, maar ze bracht er geen veranderingen in, ofschoon ze de oorzaak moest weten. Als ik bij haar thuis kwam, was het slechts uitsluitend voor haar.

Alles scheen ons tegen te zitten, ze moest vaak weg, soms twee weken achtereen in dezelfde stad optreden en dan had ik niet de lust om er naar toe te gaan. Onze gesprekken liepen niet zo vlot meer en als we met elkaar uitgingen, vermaakten we ons niet meer door elkanders aanwezigheid.

Zij hakte de knoop door

Ik had het ook willen doen en toch ook niet in de hoop dat ze me eens wilde begripen. Het was in september, na een maand van heerlijk zeilen en zwemmen, wandelingen langs het strand en door de bossen, na een maand van vervreemding, van koelheid.

Toen ze me opbelde en vertelde dat ze iets met me te bespreken had, voelde ik al aan waarop het zou uitdraaien. Zonder veel plechtigheden vertelde ze het me toen.

Het was uit tussen ons.

Ik had het aangevoeld, maar toch was het uitgesproken een klap in mijn gezicht, ik had geen reden gevraagd, wat immers tot gevolg zou hebben dat ik mijn houding zou moeten verklaren, wat ik nooit zou willen.

Buiten gekomen was dezelfde schrikwekkende mist, waarin ik haar had ontmoet.

Het licht in de schaduw van toen was nu de schaduw in het licht van het raam.

Het silhouet van een roos in de mist van een mistroos.

Mistroostig keek ik nog eenmaal om, ze groette... ik groette niet terug, ik wilde wel, maar de mist had een macht over me, hij drukte mijn armen tegen me aan, mijn lichaam in elkaar...

Het kleine meisje is allang weg, toch zie ik de wind nog met haar haren spelen. Ze was de aanleiding tot deze roes van herinneringen, die langzaam als de schepen aan de horizon en de wolken in die zomer, in mijn gedachten voorbijschoven. Haar afdrukken zijn kleiner geworden, de afdruk, de scheur in mijn hart, is groter geworden.

Opeens...

Onverwachts werd het stil om me heen; is het stil om me heen. Schemering valt over de zee, de horizon is niet meer te zien, de meeuwen zijn verdwenen, de lucht, ongevuld met hun gekrijs, vult zich met een zacht hoorbaar geruis.

Toen kwam de mist, dezelfde weerzinwekkende mist, waarin ik haar voor het eerst zag. . voor het laatst zag

De geluidloze mist, vergezeld van
het gebulder van de wind,
het kletsen van de golven,
het bulderen van de zee en het doodschrikwekkende gekrijs van de meeuwen . .

Ik wil vluchten naar het licht in de mist, naar de stad De mist heeft me al in zijn
dwang Ik sta aan de grond genageld, maar weet toch nog weg te lopen te rennen.
te vluchten. Ik struikel, val, sta op,
struikel.

val,
en kan niet meer opstaan; ik schreeuw De naderbij komende zee antwoordt me met
zijn gebulder, de meeuwen met hun gekrijs.
Ik grijp me vast aan het strand, aan het zand ...
het zand biest geen houvast... .

DE ABITURIËNTEN

Kreunend en steunend, met moeizame pas,
slepen ze zich voort met pijn en smart,
van les tot les, van klas tot klas.
Hun leven: DOODS; hun dagen: ZWART.

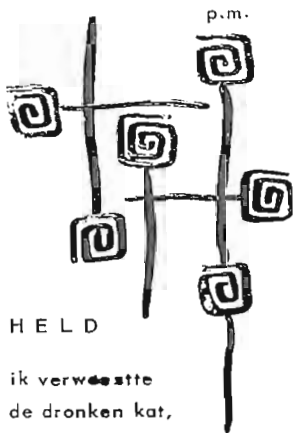
Aanschouw hun verwaasde en troebele ogen,
die spreken van een afschuwelijke ellende.
Oh lezers, lezers, hebt toch mededogen;
hun erbarmelijk lijden kent geen einde.

Oh, Heer, welk een afgrijslijk lot
hebt gij deez' stakkers beschoren?
Mijn God, zij gaan d'r nog 'ns aan kapot

Het ergst is echter de beul die hen tart
met het huiswerk maken en lesoverhoren
Ach, hun leven: DOODS; hun dagen: ZWART

., 9.15

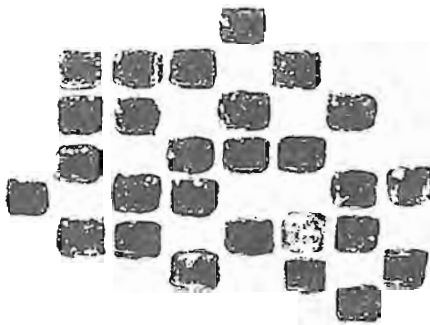
een warme mond,
lippen die
smekend smachten,
verwachten
verzachten
lippen die
ik vond
verslond . . . .
in mijn gedachten.

HELD

ik verweeste
de dronken kat,
de blanke appel,
en smolt
de rode sneeuw,
de ronde boter,
voelde me 'n held,
was een lafaard,
die irreële
dingen bestreed
en reed
op een paard,
bewaard onder
was en glas

p.m.

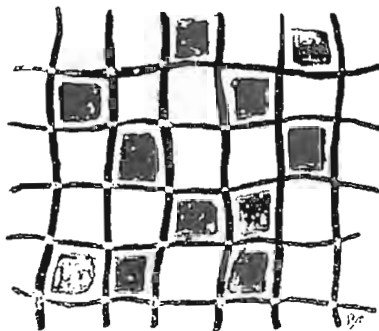

LENTE

*Lente,
koele warmte,
zachte warme koelte
zuivere lentelucht
stralend in lentelicht
zonnlicht,
lichte lucht,
in zoet geluk.*

*Pril geluk,
trilgeluk,
trillend van puur geluk
is de natuur;
kleurrijk van bloemenpracht,
bloemrijk van kleurenpracht
en dart'le lentewind,
stralend zacht.*

I. B.

Bolwerk

CONTACTORGAAN EN KLANKBORD VAN DE SCHOOL

De laatste tijd heeft Bolwerk praktisch uitsluitend gefungeerd als klankbord van datgene wat leeft onder een deel van de leerlingen. Nu meen ik echter, dat een schoolblad meer moet zijn dan een klankbord voor een deel van de school: het moet óók, ik zou haast willen zeggen: juist, dienen als contactorgaan tussen allen die op de desbetreffende school leren, actief, of passief, en werken.

De docenten van onze school kennen de meesten slechts als degenen die de gehele dag voor hun neus staan, die vieren en negens uitdelen, die ons in hun vak trachten te onderrichten en die ons al dan niet in toom trachten te houden met berispingen of strafwerk.

Een enkele grappenmaker zegt wel eens: "God schiep mensen en leraren" Dit zou, in figuurlijke zin dan wel, betekenis hebben als wij deze docenten louter en alleen als leerkrachten zouden zien, en dan zou de school niet veel meer zijn dan 'n soort instrument door middel waarvan je op veilige wijze kunt proberen je hersens vol te pompen met kennis. Het lijkt mij vrij duidelijk, dat zo'n collectieve "kennispomp" als school maar bar weinig waarde zou hebben.

In een Bolwerk dat ook als contactorgaan dienst doet, zouden wij, leerlingen, onze leraren en leraressen van een andere kant kunnen leren kennen. Daarom lijkt een rubriek waarin de dames en heren docenten zèlf eens schrijven mij bijzonder welkom.

Hierbij denk ik aan een stukje, waarin een docent(e) iets vertelt over zijn of haar eigen vak (eventueel hoe hij of zij er toe gekomen is dit vak te kiezen), over zijn of haar houding ten opzichte van dat vak, etc. etc.

Ik heb de heer Herben gelukkig zo bereid gevonden het spits af te bijten; hieronder volgt dan ook zijn 'epos'.

Hopelijk zal dit goede voorbeeld ook andere 'niet-leerlingen' op onze school ertoe aanzetten eens voor deze rubriek in de pen te klimmen.

Dit zou kunnen leiden tot meer waardering bij de leerlingen voor het werk van de 'anderen' op school, en tot een betere verstandhouding.

L. Woltring VB

ACHTERGRONDEN

Een deel van de opvoeding en vorming hebben de ouders overgedragen aan de school. Door het groeiend besef van de beperkte waarde (gevaar zelfs) van kennis zonder meer, heeft het opvoedende, het vormende element, in het onderwijs een grotere plaats gekregen. Daarom houdt de school bij de vervulling van haar specifieke onderwijsstaak, ook rekening met de totale vorming van de jeugdigen.

Zo heeft de school ook een belangrijk deel van de lichamelijke opvoeding toevertrouwd gekregen. De lichamelijke opvoeding is 'n aspect van de totale opvoeding

Het verschil met andere opvoedingsaspecten is, dat de lichamelijke opvoeding de mens benadert onder het opzicht van zijn lichamelijkeheid.

Wat bedoelen we met de term lichamelijkeheid? Is lichamelijkeheid 'n ander woord voor lichaam? Is lichamelijkeheid het tegengestelde van ziel of geest . . . . .?

Sedert de oudheid is de verhouding van de mens tot zijn lichaam een centraal probleem geweest. In het verleden werd het lichaam ontvlucht, aanvaard als noodzakelijk kwaad, het werd gezien als belemmering of als instrument, het werd zelfs beschouwd als zondig en verwerpelijk. Deze zienswijzen waren het gevolg van de heilloze splitsing van geest en lichaam, die op de cultuur der laatste eeuwen haar stempel geeft gedrukt.

Deze splitsing van geest en lichaam leidde tot valse en eenzijdige opvattingen. Het hedendaagse denken herontdekt de ene ongedeelde geestelijk-lichamelijke mens. Het beste zouden we daarom het mysterie omtrent de samenhang tussen geest (ziel) en lichaam kunnen benaderen door te spreken over bezielde lichamelijkeheid of belichaamde ziel.

In de lichamelijke opvoeding gaat het dus niet over het lichaam als 'n substantie die om de geest of de ziel zou bestaan, of om 'n ding dat we bezitten en waarmee we van alles doen, maar het gaat over de lichamelijkeheid als wézensaspect van de mens.

Zo beschouwd kunnen we zeggen, dat ik niet 'n lichaam heb, maar dat ik mijn lichaam ben.

Als aspect van de opvoeding heeft de lichamelijke opvoeding haar uitgangspunt en uiteindelijke doelstelling gemeen met de totale opvoeding en is derhalve uiteindelijk gericht op de volwassenheid.

Het middel dat de lichamelijke opvoeding hanteert, is de beweging.

De lichamelijke opvoeding heeft echter ook bijzondere doelstellingen, nl.

1. Behoud en versterking van de gezondheid en wel lichamelijk, psychisch, geestelijk en sociaal. Dit geschiedt o.a.
  - door de ontwikkeling van: orgaankracht, spierkracht, mobiliteit, uithoudingsvermogen, reactievermogen en coördinatievermogen;
  - door het ontwikkelen van: zelfbeheersing, durf, zelfvertrouwen, incasseringsvermogen, doorzettingsvermogen;
  - door de bevordering van de instelling op de ander, waarbij we denken aan: samenwerking, hulpverlening, ontwikkeling van groepsbesef en gemeenschapszin en de erkenning van groepsregels en -normen;
  - door de vorming van houding en beweging en vergroting van de persoonlijke prestatie.
2. behoud van de bewegingslust en de bevordering van een hygiënische levensinstelling en van gezonde levensgewoonten.
3. het geven van waardevolle vormen van actieve ontspanning, ook voor de latere vrije tijdsbesteding.

Om het bewegingsonderwijs doelgericht te doen zijn, is een basisleerplan opgesteld. Dit leerplan geeft bewegingseindvormen voor de verschillende klassen. Aan de hand van het leerplan wordt het lesplan samengesteld. Dat wil dus zeggen, dat elke les moet worden voorbereid, wil er sprake zijn van verantwoord, veelzijdig en planmatig onderwijs.

Het basisleerplan omvat vier groepen lichaams oefeningen, nl.:

gymnastiek, spel, atletiek en zwemmen
Gymnastiek vormt het centrale deel van de lichaams oefeningen op school, omdat hier de grondvormen van het bewegen voorkomen die afkomstig zijn van het dagelijks leven en de sport, zoals lopen, springen, klimmen, trekken, duwen, werpen, vangen, hangen, steunen enz; vervolgens vormen die specifiek gericht zijn op de

conditie en bewegingsvormen, waarbij het ritme bepalend is met verbinding muziek en beweging.

Naast de in het lesrooster opgenomen verplichte lessen (al jarenlang is men bezig om ten minste drie uren per week voor alle klassen te realiseren), wordt buiten die lessen om de mogelijkheid geboden naar aanleg en belangstelling een sport te kiezen, waarin de leerling zich verder kan bekwamen

Dit geschiedt door het oprichten van schoolclubs of door samenwerking met reeds bestaande sportclubs. Zo wordt dan tevens de basis gelegd voor vormen van latere vrije tijdsbesteding.

Wij zijn erfelijk belast met de alles overheersende betekenis der intellectuele vorming, maar de jeugd moet ook de tijd hebben om spelend mens te zijn.

Lichamelijke opvoeding in innige samenhang met de geestelijke vorming is een belangrijke opgave van onze tijd.

G. H.

INDONESIË = NEDERLAND

"Op deze aangrijpende dag, waarop Indonesië zijn onafhankelijkheid heeft verworven zend ik U, mijnheer de president, mijn beste wensen voor het geluk en de voorspoed van Uw land en volk. Moge de Unie, welke thans onze beide landen verbindt strekken tot zegen van Nederland en Indonesië."

Dit telegram werd op 27 december 1949 door Koningin Juliana vanuit het paleis op de Dam verzonden, na de plechtige overdracht van de soevereiniteit van Indonesië aan president Soekarno.

Op 28 december van datzelfde jaar hield Soekarno bij zijn intrede in Djakarta op het bordes van zijn paleis een rede, waarin hij onder meer zei: "Voor het einde van 1951 zal Irian deel uitmaken van Indonesië. Daarvoor moeten wij werken, werken, werken en strijden, strijden, strijden en een nationale eenheid vormen."

Nu, bijna vijftien jaar na de soevereiniteitsoverdracht, wil ik een ogenblik stilstaan bij het keerpunt in de goede betrekkingen tussen Nederland en Indonesië. Indonesië-kenners menen, dat 'het keerpunt' Genève is geweest, toen Nederland en Indonesië in 1955 daar een ontmoeting met elkaar hadden om een wijziging aan te brengen in de bijzondere verhouding tussen beide landen. De conferentie mislukte en het jaar daarop werden alle banden met Nederland door Indonesië eenzijdig verbroken. Maar men zou met evenveel recht en steunend op minstens evenveel historische argumenten het keerpunt vroeger in de geschiedenis kunnen plaatsen, en wel op het moment dat Soekarno en Hatta in augustus 1945 de republiek uitriepen. Reeds toen heeft Soekarno op het toenmalige Koningsplein te Batavia tijdens een brallende redevoering voor een duizendkoppige menigte gepleit voor een vrij Indonesië, bevrijd van alle kolonialisme, "van Sabang tot Merauke". En Soekarno heeft zijn belofte waar gemaakt, want openlijk en achter de schermen was hij de stuwende kracht voor de politieke onderhandelingen die tot de soevereiniteit hebben geleid, voor de herziening van de akkoorden, later voor de totale breuk, gevolgd door de nationalise-

ring van Nederlandse bedrijven en tenslotte voor de strijd om Nieuw-Guinea. Echter, het uitroepen van de republiek in 1945 is het voorspel geweest op de meest ingrijpende beslissing die Nederland inzake de kwestie Indonesië heeft genomen, namelijk om immer met de heer Soekarno in zee te gaan. (Mede door de slag in de Javazee ligt hier het sluitstuk van de koloniale geschiedenis van Nederland. Daarna heeft Nederland slechts indirect zijn invloed kunnen uitoefenen op de ontwikkeling van Indonesië, mede door de internationale politieke situaties.) Toch heeft Nederland ook na de soevereiniteitsoverdracht in 1949 getracht zijn invloed te behouden, omdat Nederland, gezien vanuit de eeuwenlang gevestigde traditionele wereldbeschouwing en internationale moraal, graag zag, dat het Indonesië, het zorgenkind waar Nederland veel van hield, goed ging. Maar het Indonesische kind dat met zijn zondagse pakje, met nette manieren en met een heleboel zakgeld voor het eerst alleen uit mocht, ging in de modder spelen, verbraste zijn geld, leerde vieze woordjes van stoute vriendjes, kwam niet meer terug in het "Unie-huis" en trok met de knapzak over de schouder, op een schoen en een slof, de wijde wereld in.

Deze periode heeft jaren geduurd tot nu eindelijk na het verkrijgen van Nieuw-Guinea Soekarno de houding van Bismarck aan gaat nemen, toen deze - nadat Duitsland bij de vrede na de Frans-Duitse oorlog van 1870-71 Elzas-Lotharingen had gekregen - had verklaard: "Deutschland ist saturiert". Iets dergelijks vinden we in de houding van Soekarno - tegenover Nederland althans.

Maar vooralsnog lijkt het mij nog niet mogelijk om de na-oorlogse betrekkingen tussen Nederland en Indonesië te beschrijven. Immers, geleid door sentimenten en quasi-feltn, missen wij nog de objectieve waarneming, die juist nodig is om geschiedenis te schrijven, iets waarover de heer H. J. Pos zich uitsprekt in zijn artikel "Geschiedenis als geestelijke werkelijkheid".

De laatste hoofdstukken van deze episode ontbreken dus nog. Wat Nederland betreft blijft de hoop bestaan, dat in de laatste hoofdstukken van deze episode, de profetische waarde van de koninklijke woorden, die koningin Juliana uitsprak bij de soevereiniteitsoverdracht tot haar recht zal komen:

"Wij vertrouwen voor de toekomst op al die goede en war elementen van wat voor overtuiging ook, zoals die op deze aarde nog steeds de pioniers voor betere tijden gebleken zijn - zij het ook dat die soms tijdelijk worden miskend en soms zelfs elkaar niet vinden . . . ."

Hans Spoelstra

Twée katteogen

in het donker

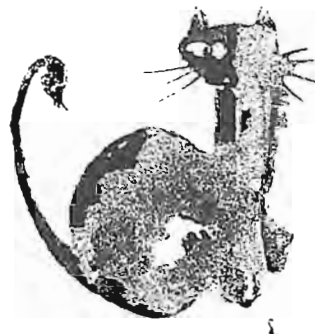
Meneer Franklin was een door en door fatsoenlijk man. 's Morgens gaf hij als zoveel eerzame huisvaders, zijn vrouw een vluchtige zoen, stapte in zijn autootje en reed naar zijn kantoor in de City. 's Avonds kwam hij vermoeid van het werken en de zenuwsiopende rit door het overbevolkte Londen, terug naar zijn vrouw, zijn vrijstaande huisje aan de rand van de stad, zijn warme maaltijd en zijn voor de lecht afbetaalde TV-toestel.

Gewoon dus een man als er zovele zijn. Hij had echter een kleine onhebbelijkheid, hij was bang voor katten en dan niet gewoon bang, maar werkelijk doodsbang. Deze ingeboren panische angst (men vertelde mij dat hij dit van zijn oma had geerfd) openbaarde zich al heel vroeg. Toen hij twaalf was, was het eens over gekomen, dat hij in een boom was geklimmen omdat een kat een hoge rug opzette. De kat die het als een grap had bedoeld, had toen niet begrijpend zijn schouders opgehaald en was grinnikend doorgelopen. Over die angst was hij eigenlijk nooit helemaal heengekomen; hij zag ook nooit meer katten, totdat het voorval plaats had, dat er de oorzaak van was, dat hij een half jaar later stilletjes en sober werd begraven op kosten van de staat.

Dat voorval vond plaats, nu ruim een jaar geleden. Het was herfst en het regende weer eens ouderwets, de wind sloeg als tweede stem naast de regen het zand tegen de ramen van de slaapkamer. John, zo noemde zijn vrouw hem altijd, leek voordat hij zijn bed instapte, nog even met een mistroostig gezicht door een kier van het gordijn naar buiten. Hij wilde net weer het gordijn terug laten vallen, toen hij twee dansende groene streepjes zag, die recht op hem af kwamen, en zonder enige twijfel aan een kat toebehoorden. Bevend van angst doolde hij onder de dekens. Zijn vrouw probeerde hem te kalmeren, maar een doos zenuwpijlen zouden niet voldoende zijn geweest om hem kalm te krijgen. Hij deed geen oog dicht en de volgende dag meldde hij zich ziek.

's Avonds durfde hij niet te gaan kijken of de kat er weer was, maar het was niet nodig, want het zachte miauwen dat doordrong tot in de slaapkamer, liet over de aanwezigheid van de kat geen twijfel bestaan. De volgende dag gaf hij zijn vrouw opdracht een jachtgeweer te gaan kopen met patronen. 's Avonds liep hij naar de achterkant van zijn huis en wachtte.

Eindelijk zag hij ze weer, twee groene streepjes en daaromheen een zwarte vacht die hij de vorige dagen door de duisternis niet had kunnen zien. Zijn lippen beetden en hij was bijna nog hard weggelopen, maar achter het raam van de slaapkamer onderscheidde hij de gestalte van zijn vrouw, en hij vernamde zich voorzichtig sloop hij achter de kat aan de tuin binnen, hij kon de vloeterende zwarte vacht onderscheiden, ongeveer drie meter voor hem. Hij deed nog een stap, toen snel achter elkaar een droge knal, het grinkel van glas en een rauwe kreet. Suf lag hij op de natte gladde aarde van zijn tuin. Moeizaam kwam hij overeind, keek naar de zwarte glimmende plek die als glijbaan had gefungeerd en vloekte binnensmonds. In zijn vrouw was dood, in koelen bloede neergeschoten, oordeelde de rechter. Een paar dagen later werd hij opgehangen. Ik was zijn enige erfgenaam. Niemand geloofde iets van het verwarde verhaal over katten en kattenogen. Ik wel, want ach wat doet het er toe, laat ik de kat liever nog een bakje melk geven, die heeft het wel verdiend.

Wat (is) een Schoolblad

"Avant donc que d'écrire,
apprenez à penser."

Maar het gemak dient de mens:
"Alvorens te schrijven, leert denken."
Boileau

Waar de galblaas vol van is,
loopt de inktpot van over.
Hans von Bülow

Niemand schrijft als een god,
die niet geleden heeft als een hond !
Ebner Eschenbach

Het antwoord werd langzamerhand gevormd bij het doorlezen en doorbladeren van jaargangen van KNOPPEN (Fons Vitae), FLITSEN (Pius m.m.s.), DE HARPOEN (Ignatius College), de laatste drie volledige jaargangen van BOLWERK (Pius X Lyceum) en door eigen ondervindingen op schoolbladgebied.

Als men deze vier schoolbladen met elkaar vergelijkt, valt het in de beginne reeds op, dat het schoolblad erfelijk belast is met het eerste stempel dat er door de school op gedrukt wordt.

Knoppen en Flitsen ademen uiteraard een volkomen vrouwelijke geest; er rijst bij het lezen ervan geen twijfel, dat dit bladen van meisjesscholen zijn.

Denkt men nu, dat De Harpoen het meest mannelijk is en Bolwerk een tussenweg bewandelt, dan vergist men zich. Zelfs de vrouwelijke auteurs van Bolwerk zijn in hun werk meer man dan de gemiddelde Harpoenier, die jongensachtiger is.

Specifiek meisjessachtig woordgebruik en verhalen met een mannelijk idool als centrale figuur treft men niet in Bolwerk aan. De oorzaak hiervan kan wel gegist, maar niet met zekerheid gezegd worden. Ik ga er dan ook niet dieper op in.

MAAR WAT IS NU EEN SCHOOLBLAD ??

Een schoolblad is een blad,

Aantekeningen van de redactie:

- 1 - waarvan de redactie vindt, dat hun blad het beste schoolblad is.
- 2 - waarin poëzie(?) en proza (?) bedreven wordt waarover de leraren slechts een innerlijke opinie hebben.
- 3 - waarin leerlingen hun ongelukkige kalverliefdetjes onherkenbaar in verhaaltjes pogen te verwoorden en dan denken dat wij gek zijn.
- 4 - waarin ik bijv. in een pas verschenen nummer ongeveer vernam, dat lampen in vers afgestroopte kattenhuiden divergerende lichtbundels uitztralen.

... in ieder geval probeert.

Welke innerlijke opinies?

Dat denken ze nooit.

Katten zijn doorzichtig, weet U. En waarin dezelfde schrijver zijn huisbel laat rinkelen door iemand anders en hij na lang nadenken en het opsommen van allerlei mogelijke geluiden, die hij nooit gehoord kan hebben, daardoor tot de conclusie komt dat het zijn huisbel is.

- 5 - waarin bijna de gehele school niet schrijft.
- 6 - waarin literaire beschouwingen worden geplaatst, die deels of geheel plagiaat (vertalingen) zijn.
- 7 - waarin dit stuk nooit geplaatst zou worden.
- 8 - waarin dit stuk wel geplaatst wordt; alleen om mij ongelijk te geven.
- 9 - waarvan alles wat er goed aan is, genadeloos wordt afgekraakt.
- 10 - dat niet gelezen wordt door de lagere klassen omdat die het te onbegrijpelijk (zoals dit) en te saai vinden.
- 11 - dat ook door talrijke hogere klassers vanwege velerlei individuele redenen niet gelezen wordt.
(Waarom schrijf ik eigenlijk?)
- 12 - waarvan de redactie bijna iedereen verwijt, dat hij niet schrijft, maar zich niet afvraagt wat hiervan de oorzaak kan zijn.
- 13 - waarin cultureel snobisme hoogtij viert.
- 14 - waarin zonder opgave van redenen stukken geweigerd worden, waardoor de auteur ontmoedigd wordt en daardoor nooit meer tot een schrijfsel komt.
- 15 - dat stijf staat van cliché-taalgebruik.
- 16 - waarvan de redactie een zeer opvallend democratisch beleid voert; voorzover men van een beleid mag spreken.

17 INTERMEZZO

Kom terug dicht te l
Waar zijn je vage bliken
Jij bent nog rij om te spelen,
te buitlen door bosjes,
door struik en door heg

Cliché-taal?

Zie 10

Was dat maar waar

Wij kunnen onmogelijk alle beschouwingen lezen, laat staan alle boeken. En wij vertrouwen de leerlingen.

Niet waar, lees maar.

Indien U ongelijk hebt..... ja

Lees maar bijvoorbeeld: 'Wat (is) een schoolblad?' (jrg. 7, nr. 5)

Onbegrijpelijk? Zie 25

Weet U de redenen?

Vragen wij ons ook af.

Vragen wij ons wèl af: slape-loze nachten. Binnenkort opinie-onderzoek.

Zie no. 10, nu ook voor de hogere klassen.

Voltoeien mee eens; de redactie probeert aan deze noodtoestand een einde te maken.

Zie 4

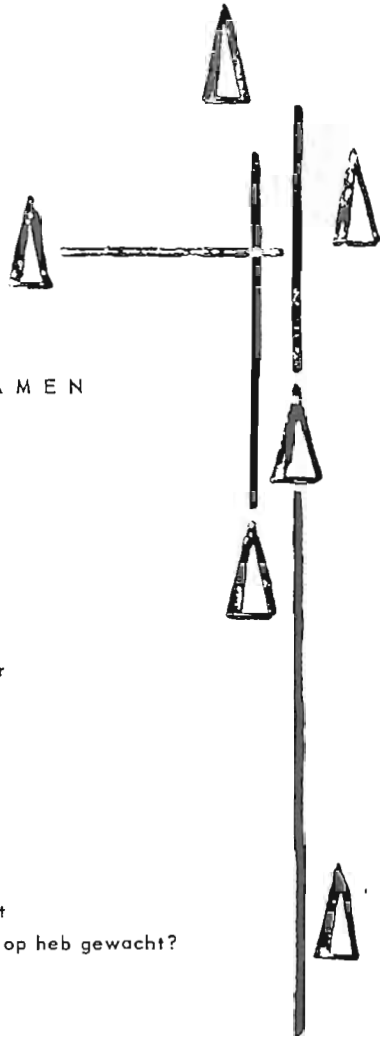
'Zeer opvallend'?
En U bent er niet eens zeker van of men van een beleid kan spreken.

- Jij bent nog een tiener
 een pius tiener
 (aardig gevonden hè!)
- Zullen wij onrijpen
 elkaar ooit begrijpen
 klinkt het zacht neurien
 van de oude vrouw
 als in een droom
 Kijk uit, een auto!
 Mijn zak patatten
 plat op de straat.
 Waarom zei je dat dan ook.
 Pardon, zeg ik
 jij, jij bent maar een bedenkse!
 Maar toch, jij bent;
 Ik ben niemand
- 18 - Bronnen: door U waarschijnlijk ongelezen gedichten van vooraanstaande schoolbladdichters, die in de toekomst wellicht de zeventigers gaan heten.
- 19 Een schoolblad is een blad, waarin bijvoorbeeld een goed stuk over Kennedy geweigerd wordt, maar waar men enige nummers later wel 'n stuk over de dood van Kennedy aantreft, een stuk waarvan ik het gevoel krijg dat er een nogal actieve Wiener Sängerknabe op leeftijd is gestorven inplaats van de President der Verenigde Staten van N.Amerika. Maar ja, het is een voortbrengsel van de redactie zelve en het is hun eerste stukje. Daar moet je ook een beetje gevoel voor hebben.
- 20 - dat voor meer dan de helft gevuld is met bijvoeglijke naamwoorden.
- 21 - waarvan men het niet-geplaatste werk niet terug krijgt.
- 22 - waarvan blijkt bij het doornemen van opeenvolgende jaargangen, dat er herhaaldelijk ongeveer gelijke stukken in terugkomen.
- 23 - waarin men alles van de kleine hoeveelheid die men weet, opschrijft, zodat het net lijkt of men zeer veel weet
- 24 - waarin, indien dit geplaatst wordt, een redacteur of redactrice (twee in één) of de redactie misschien wel één of meer punten van dit stukje achterover zal drukken.
- 25 - waarin men (pak uw woordenboek maar vast) bijvoorbeeld de concepties van sociologische, linguïstische, religieus-metafysische en existentialistische exegeten en psycho-analytici dooreen laat lopen om een Kafka te expliceren, die niet te expliceren is.
- Allang bekend.
- Door ons wel,
 over plagiaat gesproken!
- Voor belangstellenden: zie het kritische artikel in dit nummer.
- Wij hebben het nageleed, klopt niet.
- Wel eens om gevraagd?
- D I T stuk zeker niet!
- Die indruk kregen we ook van U.
- "Gij zult niet stelen", laat staan achterover drukken.
- Woordenboek bijgehaald; snappen er nog niets van

26	- waar ik wel eens het gevoel van heb gehad, dat ik Literair Paspoort aan het lezen was.	Zie no 2
27	- waardoor men, naa het leezun er fan, terluiks op sgoole en straad rontkijkt of men iemant al in 'n blouw pak en met geele sgoenuu aan siet loopen.	Al gevonden ?
28	- waarin soms een kwasi-diepzinnig jargon gebruikt wordt met de bedoeling bij de medeleerling in waarde te stijgen	Beursberichten, s middags half twee
29	- waarvan de kronieken altijd het meest geslaagd zijn.	Dank U, samengesteld door de redactie.
30	- waarin leerlingen hun uiterst persoonlijke interesses aan de schoolgemeenschap eigen willen maken	Interessant
31	- waarvan de redactie vanzelfsprekend boven elke kritiek verheven is.	Bewijs ?
32	- waaruit blijkt, dat de ogenschijnlijk meest zakelijken de sentimenteelste stukjes schrijven	Op zijn tijd, ja
33	- waarin men bij vele stukken bij ongeval vergeten heeft de geraadpleegde werken te vermelden, hoewel toch opgemerkt moet worden dat bronvermelding steeds meer toeneemt.	Gebeurt vaak Zie nr 18
34	- waarvan talrijke toeters gemaakt worden	Als we maar leut hebben
35	- waarin men aan de stukken wel eens kan zien of de schrijver ervan veel of weinig zakgeld heeft	De schrijver niet, de persoon in 't verhaal.
36	- waarvan de redactie als eeuwig en enig antwoord heeft: "Schrijf dan zelf wat "	... en dan het stereotiepe antwoord "Kan ik niet" krijgt
37	- dat typerend en onmisbaar is voor elke middelbare school, omdat de school zonder een eigen tijdschrift eigenlijk geen middelbare school is.	Applaus'
38	- dat ondanks alles toch echt wel op prijs gesteld wordt	Verontschuldiging'

Hoe behoort een schoolblad te zijn?

Het schoolblad behoort te zijn zoals het altijd is geweest. Meer kan er niet van gevergd worden. Daar zijn wij nog te onvolwassen voor en wat dat betreft - we kunnen rijpen in en door het schoolblad, vooral ook door de veelal negatieve kritiek, die vaak - jammer genoeg - achter de rug van de auteur om uitgeoefend wordt.

S A M E N

Het eerste samen

Samen liepen we daar
Ze vroeg me om vuur
De lucifer hield ik schuin
De vlam was groot
Maar spoedig ging ze dood
Zij was slechts van korte duur

Het tweede samen

Jij bent onbereikbaar voor mij
Of is dat verkeerd gezegd?
Soms rookte ook jij
En de lucifer hield ik recht
En deze brandde lang en zacht
Zo ook de liefde waar ik lang op heb gewacht?

Wanneer de grote beuk brandt
Met vlammen die hoog ten hemel reiken
Verzengt de hitte al het land
Maar spoedig echter . . . . .
Zullen de vlammen door voedselgebrek bezwijken

De heide echter brandt lang en zacht
En het vuur gloeit diep in de grond
maar bezit geen kwetsende kracht
die het hart in de hitte verwondt!
Weet, dat ik naar die liefde smacht!!

J. W.

Zaalhandbal

Kersttoernooi

Het 1e jongens-handbalteam (de meesten protesteerden tegen 'jongens') speelde op donderdag 24 december 1964 zijn eerste wedstrijd tegen Oosterpark, welke vlot met 8-1 gewonnen werd.

We speelden een prima wedstrijd: snel spel, vlotte combinaties, afgewisseld met harde afstandschoten, waarbij vooral Jos Hesp zich onderscheidde terwijl ook Gerard Uffink menigmaal scoorde.

De tweede wedstrijd, tegen P.C. Hooft, was ongeveer 7 minuten oud en we stonden wederom met 8-1 voor, toen de scheidsrechter de wedstrijd stopte, omdat er te vroeg begonnen was. Enkele minuten later begonnen we opnieuw en alhoewel de combinaties niet meer zo vlot liepen, wonnen wij toch weer ruimschoots met 10-2.

Zodoende moesten we maandag 28 december (en weer 's middags kwart voor vijf) aantreden, om samen met Lely en OHS2 uit te maken, welk team bij de laatste zes zou komen. De wedstrijd tegen Lely stond op hoog peil en had een sensationeel verloop:

1e aanval van Lely, 0-1; direkt daarop maakten wij 1-1; Lely aan de bal, 1-2; met een snelle tegenaanval, 2-2; prachtig sprongschot van een van de Lely-boys, 2-3, waarna wij echter snel achter elkaar tweemaal scoorden (4-3). Dit gebeurde allemaal in enkele minuten, zodat de zenuwen over en weer behoorlijk aangetast waren. De 4-3 stand bleef dan ook enige tijd gehandhaafd, maar Lely kwam met 2 mooie doelpunten verrassend terug (4-5).

We gingen nu massaal in de aanval, wat ons twee doelpunten opleverde en tevens de overwinning van een goed gespeelde, harde, doch niettemin sportieve wedstrijd.

De wedstrijd hierna was voor ons heel wat minder inspannend, omdat OHS-2 ons alleen in de eerste minuten partij kon geven, maar na twee doelpunten van onze zijde behoorlijk afzakte, zodat we rustig verder konden gaan bouwen aan onze voor-sprong.

In deze periode verwaarloosden we echter onze zôneverdediging, waardoor de OHS tweemaal wist te scoren, doch we trokken deze tijdig weer dicht en toen er nog enkele doelpunten in ons voordeel vielen, konden wij er de rest van de tijd rustig een demonstratie van maken (5-2).

We zaten dus in de halve finales, die op woensdag 30 december gespeeld werden.

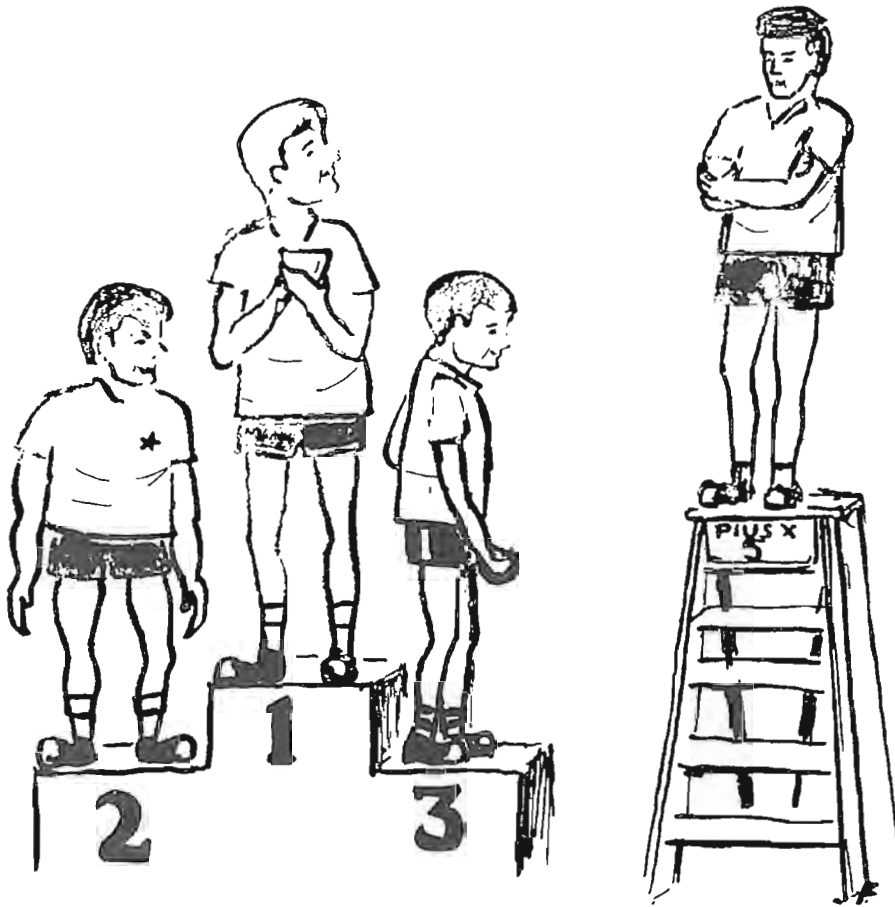
We waren in de sterkste finale-poule ingedeeld, tesamen met Leeghwater en Vondel dat de dag ervoor het 2de met een flinke nederlaag naar huis had gestuurd.

Het zat ons in beide wedstrijden niet mee en we misten dat beetje geluk, dat een ploeg tot overwinnaar kan maken. Bovendien vormde onze ploeg geen eenheid. Dit was in de eerste ronden niet zo naar voren gekomen, maar zodra een ploeg in de hogere afdelingen het tot de halve finales brengt, is het van zeer groot belang dat ze een eenheid vormt. Hiervoor zal vóór het toernooi, en niet tijdens de eerste ronden, getraind moeten worden, wat wij wel van plan waren, maar waar niets van terecht kwam door gebrek aan medewerking van de kant van de school. Bovendien kon Cees Campfers niet meespelen waardoor René van den Bemt doelverdediger werd (wat hij zeer redelijk deed) en Huub Han veldspeler.

Tegen Leeghwater werd het zodoende een 5-3 en tegen Vondel een 5-4 nederlaag wat - gezien de omstandigheden (Gerard Uffink strompelde met een onwillige en-

kel en bovendien moesten er nog enkele wijzigingen worden aangebracht) - nog zo slecht niet was.
Door deze twee nederlagen bereikten wij een gedeelde vijfde plaats, met de doeltcijfers.

Pius X - 1   6 4 0 2 8   (36 - 20).

De spelers, die aan dit toch wel eervolle resultaat medewerkten, waren: Cees Campéers: Gerard Uffink, Harry Ranzijn, Eugène Schroots, Herman van Wechem, Stef Netten en René v.d. Bemt, terwijl ook Jos Hesp en Huub Han enige wedstrijden meespeelden.

Stef Netten.

DRIE DUIVEN.

Een uitgestrekt land, waarachter de stad Onze handen ineengestrengeld lopen we daar.

Je trekt me mee, je rent vooruit.

In de verte zie ik alleen nog je silhouet in rode trui en blauwe spijkerbroek. Je stopt en draait je om, zwaait naar me; je armen omhoog naar de blauwe lucht, naar de zon. Twee handen reiken naar de zon. In volle glorie uitgestrekt op je tenen. Je lange zwarte haar beweegt zachtjes in de wind.

Blijf zo staan, op je tenen, je lichaam uitgespreid tegen de horizon, je huid over je beenderen gespannen, blijf zo staan.

Ze blijft staan, ik loop langzaam naar haar toe, langzaam, steeds langzamer. Als een standbeeld staat ze daar, de godin der schoonheid. Ik sta voor haar, een zucht vanuit haar borst doet het beeld in elkaar storten, weg godin, oh was blijven staan, weg schoonheid

Je laat je tot op het gras zakken, je handen steunen achter je rug op de grond. Een been languit gestrekt, het andere half opgetrokken. Ik ga naast haar op mijn rug liggen, doe mijn ogen dicht en denk aan haar als ze was toen ze daar stond.

Ren weer vooruit

Ze legt haar hoofd op mijn schouder.

Je zwijgt in deze stilte. Je zou belachelijk zijn als je nu iets zei. We zijn alleen met het kloppen van ons hart, het stromen van ons bloed. Hij legt haar voorzichtig op het bed dat midden in de kamer staat. Hij kust haar gezicht vlak onder de bloeddende wond die haar voorhoofd teistert. Hij pakt een stoel en gaat naast haar zitten, kijkt naar haar.

We liepen daar alleen maar niets, we volgden de zon naar niets. Er was slechts lucht en toen was er plotseling die zwarte auto, als een groot zwart monster. Toen slechts geschreeuw en gesnik en bloed. Bloed overal om ons heen. Je kleren zijn gescheurd, gestold bloed in je haar, je huid geschaafd, je ogen verblind.

Ze slaat haar ogen op, ze glimlacht. Hij knikt slecht; slaat zijn ogen neer. Ziet dan weer de wond op haar gezicht, het bloed er omheen, de glimlach om haar mond.

Hij staat op en haalt een glas water, houdt het tegen haar half geopende lippen
Glimlach niet meer, drink, drink slechts, en vergeet vergeet dit, dit afschuwelijke, dit alleen zijn.

Hij haalt het glas weg van haar lippen en kijkt. Ik leg mijn hand op haar haar.
Ze licht haar gezicht van mijn schouder naar mij toe.

Je huilt en lacht tegelijk. Waarom huil je, ga staan en probeer de zon te pakken.
De tranen stromen naar beneden over haar wangen en druppelen langzaam op haar rode truitje. Het worden donkerrode vlekken, die groter worden. Ze vormen vreemde figuren op haar lichaam. We kijken ernaar en lachen samen.

Je blijft lachen terwijl je nog huilt

Ik kijk aandachtiger om herkenbare figuren te ontdekken. Ze huilt niet meer. Het vocht verspreidt zich verder door de wol, dan plotseling wijst ze naar haar linker schouder.

Een vogeltje, nee een duif

Inderdaad een duif. Ik loop met andree en alwies mee over een zandpaadje, naast ons slechts bomen, daarvoor lage struiken. Bramen, vandaag hebben ze daar geen tijd voor, ik kijk er naar, ik heb honger. Is het nog ver? Andree wijst slechts met zijn rechterhand vooruit. Ze hebben me niets verteld, het moet iets heel moois zijn, iets dat ik nog niet ken, iets geheimzinnigs. Ze gaan harder lopen, ik neem mijn klompen in de hand om ze bij te kunnen houden. Ik voel de steentjes in het zand door mijn sokken tegen de onderkant van mijn voet drukken. Het is toch niet hetzelfde als gisteren? Andree lacht, nee heel anders, en hij stoot zijn broertje aan, ook hij grijnst. Alwies zou niet anders durven, andree is de oudste. Twaalf jaar zegt hij altijd trots, in werkelijkheid is hij echter pas elf. Gisteren hebben ze een kikker opgeblazen, met een rietje. Totdat die uit elkaar barstte. Ze hebben gelachen, ik heb slechts stil toegekeken en voelde dat ik bleek werd. Ik durfde niet weg te gaan, ze zouden me uitgelachen hebben. 's Avonds in bed hebben ze beloofd het nooit meer te doen waar ik bij was, ik voelde me toen gelukkig en heb gedroomd van alle kikkers ter wereld. Ik heb het ze vergeven. Andree blijft staan en tuurt naar boven in een hoge boom. Een eik zegt alwies, alwies heeft er verstand van, ik ben niet jaloers op hem, ik hou niet van bomen. Daar zegt andree en onzeogen volgen zijn omhooggestoken arm. Ik zie alleen een vogelnest, dat is het zegt andree, geef me een steuntje. Maar wat... schiet op ga tegen die boom staan. Ik ga met mijn rug tegen de boom staan en vouw mijn handen in elkaar voor mijn buik, andree zet zijn linkervoet in de ontstane holte. Ik zak even door mijn knieën, maar vind dan mijn evenwicht terug en kijk trots naar alwies. Ik ben hiervoor uitgekozen, ik ben sterker dan hij. Andree is nu bijna bij het nestje, van boven zwaait hij naar ons. Ik zwaai terug. Nu is hij er, hij haalt er iets uit en laat het tussen zijn bloesje glijden. Snel is hij weer beneden en hij wacht even met het laten zien. Vol spanning kijk ik toe, dan liggen ze in zijn geopende hand, drie kale vochtige vogeltjes, ze passen alle drie op zijn hand. Houtduiven zegt alwies. Ik doe een stap terug, ik ben er bang voor. Hier ieder één en hij wil er mij ook een geven, ik wil weglopen, durf niet, maar houd mijn handen stijf op mijn rug. Alwies heeft er een, andree twee. Dan haalt andree een groot mes uit zijn broekzak, het mes waarmee zijn grote broer de mollen stroopt, om de vellen ervan te verkopen. Hou houdt het mes stevig in zijn rechterhand, zwaait ermee door de lucht en snijdt dan plotseling met één ruk de kop van een van de vogeltjes eraf. Het bloed loopt over zijn hand. Nu ik en alwies pakt het mes van zijn broertje. Ik loop weg en voel me misselijk en ik huil, ik huil waar ze bij zijn. Ze komen me achterna, ze lachen niet, ze hebben er spijt van. Zwiggend wassen ze hun handen in de sloot. Andree geeft me zijn zakdoek, anders ziet moeder dat ik gehuild heb. We zeggen niets meer, tot dat we thuis zijn en we onze klompen uitschoppen. Zeg niets, en andree legt een vinger over zijn stijf op elkaar geklemde lippen, ik heb nooit iets gezegd. Ik leg mijn hand op haar linker schouder en probeer de tranen van haar truitje te vegen, maar ze duwt mijn hand weg. Ik heb zin om weg te lopen.

Je zegt niets meer, de stilte is nu weg en nog zeg je niets. Open je mond, beweeg je lippen

Ze zegt niets, maar kruipt tegen me op en kust me. Kust me. Ademloos lig ik achterover, dus haar dan weg en sta plotseling op. Ze blijft op haar buik liggen met haar hoofd in haar armen. Ik kijk op haar neer.

Sta op en strengel je hand weer in die van mij.
Ze blijft liggen, doodstil, beweegt slechts nu en dan haar benen, alsof ze moeilijk ligt. Hij pakt haar hand vast en schudt eraan, langzaam draait haar hoofd zijn kant op.

Je bent wakker, ga slapen, morgen ben ik bij je.

Haad mond vertrekt zich even, een poging tot glimlachen.

Ik houd van je.

Haar hand is koud en voelt klam aan. Hij roept haar naam, schreeuwt, gilt, slaat haar dan in haar gezicht. Ik pak haar beet en trek haar omhoog, haar onwillige lichaam is zwaar. Een ogenblik kijken we elkaar aan. Dan kust ze mij en ik haar.

Strengel je hand in die van mij.
Ze geeft me een hand en samen lopen we verder. Achter ons de stad, het land voor ons uitgestrekt

Je trekt en rent dan vooruit Draai je om en zwaai.

Ze blijft staan en draait zich om en steekt haar handen in de lucht, maar de zon is verdwenen Er is niets in de lucht te zien. Vóór ik bij haar ben laat ze haar armen zakken en strekt ze naar mij uit

Bweeg je niet, ik kom eraan je halen ik breng je terug Je bent te laat de zon is weg, nu zijn alleen wij er nog

Ik ben bij haar ze geeft me een hand en we lopen terug naar waar we vandaan kwamen, nergens heen, we hebben slechts de zon gevolgd

De zon is weg

Praat nu, praat tegen mij.

ZWAK EERBETOON AAN KENNEDY

Het is niet de gewoonte, dat er een kritische beschouwing gegeven wordt over wat in ons schoolblad verschijnt. Van die gewoonte kan men afwijken; er wordt zelfs wel eens een aanmoedigend woord gesproken om - en helaas heeft dat praktisch geen succes gehad - zoiets te doen. Alvorens ik begin met een kritiek op een artikel in het vorig nummer, wil ik de hoop uitspreken, dat na mij velen zullen volgen, en dat soortgelijke kritiek, tot nu toe dus slechts sporadisch in "Bolwerk" te lezen, geregeld verschijnen zal.

Het artikel, dat het onderwerp van mijn beschouwing is, is dat over Kennedy. Het moet gezegd worden, dat schrijven over iemand als Kennedy toch wel enige voorbereiding nodig heeft, en dat men niet zomaar even iets neer kan schrijven. Kennelijk is dat in dit geval echter wel gebeurd.

Het is opvallend, dat nadat in het voorlaatste nummer van ons blad een beroep gedaan werd op uitbreiding van de redactie, nu met het vorige nummer twee nieuwe redactieleden optreden. Het is natuurlijk logisch, dat nieuwe redactieleden bij hun introductie een artikel schrijven. En wat lag nu meer voor de hand, dan wijlen president Kennedy als onderwerp te kiezen? Was het immers niet net een jaar geleden dat hij, zo zeggen de schrijfters "in Dallas zo wreed werd vermoord"?

De keuze van het onderwerp is uitstekend. Kennedy heeft ieder over hem geschreven woord verdiend. Maar, zoals reeds gezegd, zo'n artikel kan men niet uit zijn mouw schudden. De nieuwe redactieleden dachten blijkbaar dat dat wel kon, vandaar ook het resultaat. De 'auteurs' voeren facetten aan van Kennedy's leven als mens en politicus. Zij doen zelfs uitspraken. Verduidelijken doen zij deze uitspraken niet. In de eerste zin reeds wordt hij, behalve met de overlijdensadvertentieachtige term zorgzame vader, een groot staatsman genoemd. Het is moeilijk om te zeggen dat hij dat niet was, want dat zou strijdig zijn met het sentiment. Echter te zeggen dat hij het wel was, is in strijd met de objectiviteit. Nu kan men natuurlijk over bepaalde dingen van mening verschillen, maar iets te zeggen over een mens als Kennedy, hoe geliefd hij ook was, in politiek opzicht, vereist toch dat dat sentiment buiten de deur gezet wordt en dat men een objectieve visie geeft.

Kennedy heeft inderdaad vele politieke problemen goed behandeld. Maar er zijn ook minder goede besluiten aan te wijzen, zelfs blunders, zoals de invasie in Cuba. Men kan, zo kort na zijn dood, niet beweren dat hij een groot staatsman was. Dat moet de geschiedenis uitmaken. Het moet dus in het midden gelaten worden, of hij wel dan niet een groot staatsman was.

In de tweede zin wordt gezegd, dat hij vele goede eigenschappen had. Het zou interessant zijn te weten, welke die waren. Zij worden niet vermeld.

"Hij was dapper" wordt in de volgende zin gesteld. Ongetwijfeld, hij heeft vele van zijn manschappen weten te redden, toen zijn schip 'naar de kelder getorpedeerd' werd. Het is niet moeilijk te raden wat met 'naar de kelder getorpedeerd' bedoeld wordt. Zeker is, dat het een onbestaande uitdrukking is, die door een redaktielid niet zomaar neergeschreven mag worden.

Hierna volgt een uitvoerige beschrijving van de wijze, waarop Kennedy verloofd is geraakt met Jacqueline Bouvier, en van zijn kinderen, die - natuurlijk hebben de schrijfters dit zelf meegemaakt - schattig zijn. Deze passage is Libelle-achtig geschreven. Zij had beter achterwege gelaten kunnen worden, want een blad van een middelbare school heeft geen behoefte om op damesbladen-niveau te komen. Hetgeen vervolgens in het 'betoog' van de dames wordt gezegd, verdient een woord van hulde. Staat hier immers niet de volstrekte waarheid? Het zijn citaten, en het is waarlijk moeilijk om daaraan iets te verknoeien.

Of iedereen weet dat Kennedy de oorlog heeft kunnen voorkomen in de Cubacrisis valt moeilijk te zeggen. Men zou bv. kunnen aanvoeren dat hij, door het stellen van een ultimatum, het gevaar voor een oorlog eerder heeft aangewakkerd dan dat

die oorlog daardoor voorkomen werd. Bovendien moeten we dan niet vergeten, dat Chroestjow door toe te geven, een even groot aandeel heeft gehad in het voorkomen van oorlog als Kennedy. Deze feiten worden in het duister gelaten.

Kennedy's idealen en plannen, zo gaat het artikel voort, zijn niet verwezenlijkt. Helaas, maar kwam dat omdat hij "op een gegeven moment naar Dallas ging om stemmen te winnen"? Neen. Natuurlijk is hier bedoeld 'omdat hij vermoord werd'. De schrijfsters zijn hier weer het slachtoffer geworden van onnadenkend opschrijven.

De schrijfsters schijnen trouwens ook graag van mode-uitdrukkingen als 'knul' gebruik te maken. Het valt mee, dat het woord 'onfris' er niet voor staat.

Er wordt gezegd, dat de Amerikanen Johnson tot president kozen, omdat de geest van Kennedy voortleeft. "Kennedy is dood, zijn geest leeft voort," is een citaat van Johnson, geen reden voor zijn verkiezing. Want, de 'auteurs' vergeten, dat Barry Goldwater toevallig een zwakke tegenstander was, en dat Johnson het sentiment aan zijn zijde had.

Behalve door deze onverklaarde bewering, wordt het geringe politieke inzicht van de 'betoogsters' nog bevestigd, doordat zij, even verder, alweer zonder enige verklaring beweren, dat Johnson Kennedy's weg zal volgen. Op het ogenblik doet hij dit zeker, maar daartoe wordt hij gedwongen door gevoelsoverwegingen. Later, als die overwegingen niet meer gelden, zou het best kunnen dat die weg verlaten wordt.

Resumerend kom ik tot de conclusie, dat het artikel een onvolwassen tendens heeft, slecht geformuleers is en weinig tot niets bijdraagt tot een vermeerdering van onze kennis omtrent Kennedy.

Matthee Verdaasdonk

- - - - -

Tussen de regels door kan men een indirecte kritiek op Kennedy zelf lezen. Deze kritiek is eenzijdig; laten wij tegenover de invasie op Cuba de blokkade stellen. Hierop verwachtten we dus ook de nodige reacties.

--- Red

ELF

INDIVIDUALISTEN

Ik ben alleen en loop langzaam langs schilderijen van kunstenaars, die zichzelf zijn gebleven en daarom niet de schijn behoeven op te houden van iemand, die men niet is. Het tentoongestelde werk brengt een beklemmende sfeer in de galerij. Dat komt door de bizarre voorstellingen. Mannen met een gescheurde huis en verwrongen gelaatstrekken staren mij aan. De magische blik van een sarcastisch glimlachende engel priemt in mijn rug. Ik draai rond op mijn rechter hak, zodat er een zwarte kring op de blauw- en witbetegelde vloer komt. Hij lijkt precies de adder met witte vlekken aan de zijkant op een werk, dat een eind terug aan de muur hangt. Ze eet daar een vogel.

Ik denk aan deze individualisten. Welke zijn de drijfveren, die hen tot het scheppen van zulke droombeelden brengen?

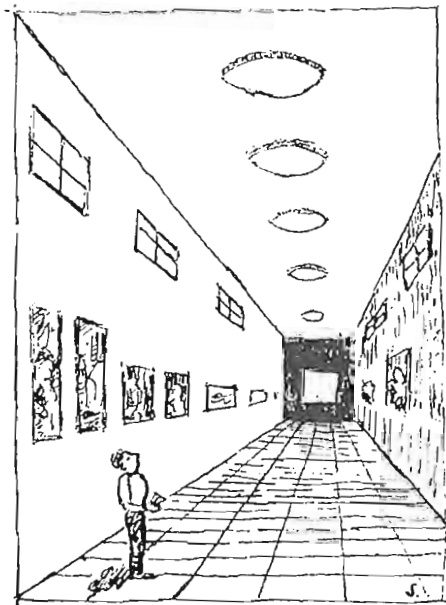
Zijn zij even ongelukkig en zijn zij net zulke gespleten persoonlijkheden als Jeroen Bosch, of hebben zij een afkeer van de burgerlijke beschaving en proberen ze, haar te vernietigen?

Hun werk vindt gretig aftrek bij de psychiaters, die het onderbewustzijn van de schilder wel eventjes bloot zullen leggen, met als resultaat dat ieder zijn persoonlijke bevindingen aan een ander probeert op te dringen.

Ik stap drie blauwe tegels verder.

Het stuk, dat nu voor me hangt, is overladen met kleine mensfiguurtjes. Zij zwoegen aan een bouwwerk en bovenaan zit iemand met een groot hoofd, die het bouwsel kwijslend van genoegen even snel afbreekt als het opgebouwd wordt.

De achtergrond is uitgestorven, donkerblauwe grillige vormen steken in de witblauwe lucht. Ik kan heel diep in dat blauw kijken en voel me leeg van binnen. Het is hetzelfde blauw als van de tegels. De lijst is wit en geschilferd. Hoe zou die schilder zijn? Ik kan natuurlijk naar hem toe gaan want hij leeft nog en woont in Amsterdam. Nee, dat doe ik niet, hij zou niet aan m'n verwachtingen beantwoorden. Dan kan ik beter zijn volgende werk bekijken. Het was een vrouw in een eierschaal, waar je doorheen kon kijken. Ik vind haar mooi en zie dat ze wanhopig is, dat ze eruit wil, maar niet weet op welke plaats ze moet beginnen. De deur gaat open en het tocht. Een jongen van een jaar of zeventien komt binnen. Hij houdt op met fluiten en kijkt verschrikt naar de afbeeldingen aan de wand, moest niezen. Ik zie, dat hij beeft. Hij gaat aan de overkant van de galerij langs de ramen lopen. Hij loopt snel

zonder geluid. Dan steekt hij schuin over naar mij toe. Hij staat naast mij mee te kijken. Hij ziet er goed verzorgd uit en heeft een beschaafd gezicht. Hij zegt: "In het Stedelijk exposeert Karel Appel. Iedereen zegt, dat hij enorm is, ik vind dat ook. Ik was er gisteren. Het was erg druk. Ik houd daar niet van. Als ik alleen ben, kan ik een schilderij beter bekijken. Maar dit hier, dit is geen kunst. Hier is ook niemand, vindt U dat nou mooi... Alles is grauw, er zijn nergens van die mooie, warme kleuren. Geen mooie...."

Ik zeg niets en staar in een onbestemde richting. Hij loopt langzaam weg, versnelt zijn pas en rent tenslotte de deur uit. De klap waarmee de deur dichtslaat, galmt nog lang na.

Ik ben weer alleen. Er staat ook nog een man op het schilderij. Hij is lelijk en heeft een groot rond hart. Hij kijkt alsof hij bang is, dat de vrouw in haar omhulsel zal stikken. Een hoog boven hem vliegend gedrocht klauwt het gereedschap vast, waarmee hij het ei zou kunnen openbreken. De vrouw ziet hem niet, ze kan niet door de eierschaal heen kijken en zijn grote rode hart zien. Onopvallens beneden in de hoek hurken een zestal saters, die vuile praatjes aan het verkopen zijn. Meer op de achtergrond lopen een man en een vrouw; ze hebben scheve gezichten en kussen elkaar met een lege blik in hun ogen. Daar boven vliegen vreemdsoortige vogels, waarop mannetjes zitten, die voor meer dan de helft uit oog bestaan. Rode ogen, met gele spikkels. Slierten grijsblauw hangen laag boven het vulkaanlandschap. Uit enige kraters spuit een oranje straal omhoog, die - nadat hij zijn hoogste punt heeft bereikt - uiteenspat en weer op de grond neerkomt in de vorm van allerlei ongedierte.

De man met het grote rode kloppende hart heeft moeite om zijn evenwicht op de slijmerige steen, waarop hij staat, te bewaren. Er gaat een rilling door mijn ingewanden. Ik zoek naar iets liefelijks in het schilderij. Ik zoek nu al lang, maar kan het niet vinden. Ik moet het vinden, het moet, anders ....

De deur gaat weer open, een heel klein meisje met witte krullen en een autopod, die veel te groot voor haar is, komt binnen. De schilderijen maken geen indruk op haar en rustig stept zij, haar gezichtje naar beneden, door de lange donkere gang voort. Vlak bij mij aangekomen kijkt ze in mijn lachend gezicht en krijgt kuiltjes in haar wangen. Ze wendt haar hoofdje verlegen af om daarna nog een paar keer vlug om te kijken en te glimlachen. Ik had haar wel hoog op willen tillen en haar dan weer willen neerzetten om mijn hand door de witte krullen te kunnen laten gaan. Ongemerkt had zij de galerij verlaten. Ik loop verder, maar nu èn op de witte èn op de blauwe tegels. Ik kijk door de ramen. Buiten is het grijs. Zwarte heesters staan onderaan tegen de ruiten geplakt. Het valt me ineens op, dat het dak heel hoog is, waardoor alles wat aan de muur hangt, klein wordt. Ik kijk weer verder. De werkstukken worden nu wat rustiger. Het boeit mij niet zo en ik kijk er tegen aan. Na ruim een uur sta ik aan het eind van de gang. Ademloos kijk ik. Slanke zuilen van een in grijs opgetrokken tempel rijzen voor mijn oog op. Daarbinnen een enorme leegte. Ik hoor het water van een fijn beeldhouwde, eveneens grijze fontein met een klankend geluid neervallen. Er is geen hout, alleen grijze steen, soms groen van het vochtige mos, dat de gebarsten vloer deels bedekt. Tussen de zuilen valt een zacht grijs licht naar binnen.

Ik kijk in de donkere ogen, waarin haast geen wit te zien is van de vrouw naast het schilderij. Ze moet mij daar de hele tijd bestudeerd hebben. Ik weet, dat ze blij was toen ik binnenkwam. Maar nu ik voor haar sta, is ze bang, heel bang. Ik kijk door haar ogen naar binnen en ken haar.

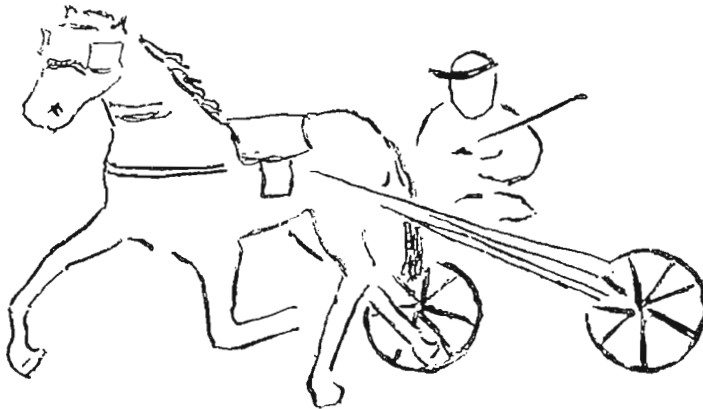
"Wilt U een catalogus?" zegt ze.

"Nee" antwoord ik en loop naar de deur, die ik geruisloos achter mij sluit.

Paardensport

Het paard is, voorzover kan worden nagegaan, het eerste dier geweest, dat zich als een nuttige 'huisgenoot' van de mens heeft aangediend. Dat is wel begrijpelijk, want deze viervoeter beschikt over grote kwaliteiten. Vroeger werd hij in het verkeer gebruikt, maar tegenwoordig neemt het paard een belangrijker plaats in de sportwereld in.

Noem maar op: dressuurwedstrijden, spring- en jachtconcoursen, harddraverijen. Deze laatste tak van de hippische sport wordt maar door heel weinig amateurs beoefend. Daar worden beroepsjockeys voor opgeleid. Wil je als toeschouwer voor de volle honderd procent van een harddraverij genieten, dat moet je er een behoorlijke kennis van hebben. Het principe van de courses (harddraverijen) is uiteraard, welk paard met zijn sulky (karretje waarin de jockey zit) als eerste over de finish snelt. Maar je moet niet verwonderd opkijken, wanneer een viervoeter hartstochtelijk als nummer één wordt toegejuicht, wanneer hij bijvoorbeeld als tweede de finish passeert. Dat komt, omdat er sinds 1947 weer op de courses mag worden gewed.

C.H.V.

Dat wedden is een opwindende bezigheid. Iedereen boven de 18 kan voor bedragen van 10, 5, 2½ of 1 gulden aan verschillende loketten in het bezit komen van een kaartje, waarop de naam van het volgens jou favoriete paard staat. Maar zo één - twee - drie ben je nog niet klaar, want je moet kiezen tussen vier soorten kaartjes, nl. WINNEN, daarop staat de naam van het paard, dat volgens jou als eerste over de finish zal gaan. Maar het is ook mogelijk te wedden op de tweede aankomende, dat heet COVERCAL. Je kunt ook een weddenschap afsluiten, dat in een veld van vier tot zeven paarden het paard waarop je wedt, één van de twee hoogste plaatsen gaat innemen. Zijn er meer dan acht paarden in het veld, dan moet nummer één, twee of drie winnaar zijn.

Maar de moeilijkste soort is de KOPPEL. Er wordt hierbij op twee paarden tegelijk gewed, die als nummer één en twee moeten eindigen in een groep van vijf tot tien deelnemers. Zijn er maar drie of vier paarden, dan moeten ze finishen in de volgorde, die jij aangeeft.

Hoewel de draverijen het meest in Engeland worden gehouden, kun je er hier ook naar kijken, op het Mereveld bij Utrecht, in Hilversum, Sappemeer en Alkmaar.

Ciel Hattinga
Verschure.

Cornelia

voor C.
voor H. C.
voor R. C.

Om een afgezaagde litotes te gebruiken: zij was niet onknap; bovendien had zij bewonderenswaardig grote, blauwe ogen en beangstigend mooie lange slanke benen. Haar doopnaam Cornelia - die me aan mijn tante van 64 jaar deed denken en die, toen ze 39 was, op dansen wilde maar toen er geen cursussen voor deze leeftijd waren hier toch weer van af moest zien - deed enigszins conservatief aan, maar omdat ik meer van dit soort namen in mijn familie tegenkom - Apollonia, kortweg "Ploon" of "Pleun", Egidius oftewel (ah! bäh!) "Gekki" en Casparinus Carolus, die door de vrouwen Claudia (C.C.), maar door de mannen "Rooie Jaap" wordt genoemd daar hij een of andere betrekking met de bedenkelijke buurt schijnt te hebben en vanwege zijn 'rooie' brommer - was ik hier wel min of meer aan gewend, maar toch verbasterde ik de naam op de duur en misschien wel naar het voorbeeld van Claus in "Korneel".

Ik ontmoette haar voor het eerst op een woensdagmiddag, toen ik in een of andere winkel tegen haar opbotste (ik zei natuurlijk beleefd 's-s-sorry'), waarna ze mij als in een reflex vroeg of Odysseus nu een legeraanvoerder of een Griekse god was (zo maakte dat kind zich de zenuwen over haar proefwerk).

Op dat moment besteedde ik echter meer aandacht aan het figuur dan aan de vraag van haar, zodat ik nogal stupide antwoordde: "Die draait in de Plaza". Ik herstelde echter gelukkig direkt mijn fout door te vragen of ze zin had mee naar die film te gaan, zodat ze dan zelf kon zien, wat Odysseus nu eigenlijk voor een personage was. Op deze vraag kwam tenminste een menselijk antwoord: "Dat kan ik je nog niet zeggen, maar bel me maar op om een uur of vijf; ik ben Cornelia en woon in de Cartesiusstraat 14." Toen ik van deze klappen bekomen was, zat ik thuis.

De middag sleepte zich hierna tergend langzaam voort, mede doordat ik niets anders deed dan de kat pesten - door te proberen haar de bikini van mijn zuster aan te trekken, waarop zuslief zo venijnig kwaad werd, dat ze een kleeborstel naar mijn hoofd smeed, die op mijn gebuk door de ruiten (zij rusten in vrede!) naar beneden verdween - en doordat ik 17 maal hetzelfde plaatje van de "Stones" (Decca Erl-25157 dit voor de historie) draaide.

Toen het dan eindelijk (hè, hè) en ten lange leste (hè, hè) vijf uur geworden was, belde ik haar op, maar ik kreeg, oh, hemel! haar moeder aan de foon, die zei, dat zij het jammer vond, dat het haar speet.... etc., etc., maar dat haar dochter ja.... etc. etc. , niet naar de bios kon, omdat ze met een zenuwinstorting te bed lag.

Dit was het gevolg van het verkeerd leren van haar geschiedenis (zesenveertig bladzijden voor niets; het had niet Odysseus moeten zijn, maar Caesar) en misschien ook wel, maar dat zei haar moeder niet, van mijn verschijning.

Toen ik van de zoveelste slag van deze middag ook weer enigszins bekomen was, hoorde ik nog een vage stem zeggen, dat ik haar na de kerstvakantie nog maar eens moest bellen, omdat ze dan wel weer beter zou zijn (dan waren immers de proefwerken voorbij: dit is dan ook de verzwegen moraal).

Zodoende zit ik hier maar een-zaampjes met de kat te schrijven

op een vrieskoude tweede kerstdag
vorig jaar (196 :

Stef Netten

Aroniek

- 7-12 De heer Van Zelst kwam de heer Treuman vervangen om verschillende klassen weer de natuurkunde duidelijk te maken. Wegens zijn drukke werkzaamheden aan de algemene slagersvereniging Amsterdam, de ons zo welbekende A.S.V.A., moest heer Treuman onze school, helaas, verlaten.
- 8-12 Om even adem te halen tussen af die proefwerken door, kregen we vandaag een zo hard nodige dag vrij.
- 16-12 De reden van verschillende uitgevallen lessen was ni niet dat er een leeraar weer ziek was, maar zelf voor een examen zweten mocht: de heer Wegbrandts slaagde voor zijn M.O.-b
- 22-12 Voor degenen die er vandaag geen vrije dag van wilden maken en toch naar school wilden gaan, stond er daar een goed georganiseerde (en goed geslaagde) sportdag voor hen klaar. Ons aller Elly, de secretaresse die altijd voor je klaar stond en nu nog halve dagen klaar staat, maakte er ook geen vrije dag van, maar ging toch niet naar school. Ze ging naar het stadhuis en naar de kerk om haar huwelijk met Gerard de Nijs te sluiten. Hartelijk gefeliciteerd.
- 23-12 Nu kregen we onze zweetdruppels afgebeeld in de eerste echte rapporten in de vorm van cijfers. Viel het jou ook zo tegen?
- 24-12 Mej. Verberne, onze bioleugenaarster, kon men vandaag voor het laatst dit jaar aanschouwen: ze gaat een jaar met studieverlof naar Duitsland. Waar we al van zeven september af op zitten te wachten, begon vandaag dan: de laatste vakantie van het jaar en de eerste van volgend jaar.
- 31-12 De langste avond van het jaar, die welke nooit voorbij wil gaan, gevuld met oliebollen, flappen, sneeuwballen en andere zoetige en hartige dingen, luidde dan eindelijk na 36^r dagen het jaar uit.
- 1-1 Voor de jongens komen er nu drie moeilijke jaren aan; ze kunnen niet meer door een meisje gevraagd worden: het schrikkeljaar is voorbij.
- 7-1 De school stond er dit jaar ook weer, dus waren we vandaag maar weer een keer begonnen. De zesders meteen goed: voor hen begonnen de tentamens.
- 16-1 Juist op tijd nog bereikte ons het bericht, dat men beter 'poep' kan zeggen dan 'Telegraaf', aldus een leraar-nederlands.

Voor de Junoren

Jeugdige heren
van 2 tot 16 jaar

Van Baerlestraat 10
telefoon: 73.34.40

The Society Shop

AMSTERDAM

HEREN- EN JONGENSKLEDING

Voor de Senioren

Van Baerlestraat 10
hk. P.C.Hoofdstraat
telefoon: 79.12.53

Martin!

Koninginneweg 221
tel. 73.49.78.

SPECIALISTEN

in

vloerbedekking, tapijten, bedden,
dekens

Speciaal voor leerlingen van L.O.-, M.U.L.O.- en V.H.M.O.-scholen

BIJLESSEN IN:
(desgewenst aan huis)

REKENEN - WISKUNDE
NATUUR- EN SCHEIKUNDE

JAC. JANSEN

POSTBUS 1563

AMSTERDAM

HANDELSOPLEIDING
DINKGREVE
WILLEMSPARKWEG 31
AMSTERDAM-ZUID
TÉLEFOON 71 24 04

Succes door energie!

Handelsopleiding

H. J. B. Dinkgreve

Boekhouden M.O. - S.P.D. - M.B.A. - Praktijk-
diploma's Boekhouden en talen. Typen en Steno
Middenstandsdiplooma (officiële I.M.O. opleiding)

Lid V.D.P.I.H.

Lesadressen: Willemsparkweg 31 - Da Costakade 102
Jan de Louterstraat 40, Sloterveer

SNELLE LEVERING
VAN ALLE
STUDIEBOEKEN

UITSLUITEND
HET
GOEDE BOEK

*Het Betere genre
religieuze artikelen*

AMSTERDAM C — RAADHUISSTRAAT 35 — TEL. (020) 24 74 88*
(2 LUNEN)

DE BOEKENLEVERANCIER VAN HET PIUS X LYCEUM